

ბანათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი
NATIONAL CENTER FOR EDUCATIONAL QUALITY ENHANCEMENT

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნა
უმადლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სოციალურ-პოლიტიკური და
ეკონომიკური გეოგრაფია“

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

11,12,13 ნოემბერი 2021 წელი

დასკვნის წარდგენის თარიღი

7 დეკემბერი 2021 წელი

თბილისი

ინფორმაცია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესახებ¹

დაწესებულების სახელწოდება ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მიითითებით	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (სსიპ)
დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდი	204864548
დაწესებულების სახე	უნივერსიტეტი

ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია
უმაღლესი განათლების საფეხური	მაგისტრატურა
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია ²	საზოგადოებრივი გეოგრაფიის მაგისტრი
დეტალური სფეროს დასახელება და კოდი	სოციოლოგია და კულტურის კვლევები - 0314
ზოგადი განათლების შესაბამისი საფეხურის საგნის/საგნების/საგნობრივი ჯგუფის სწავლების უფლების მიითითება (მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ან მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში)	
სწავლების ენა	ქართული
ECTS კრედიტების რაოდენობა	120 ECTS
პროგრამის სტატუსი (ავტორიზებული/აკრედიტებული/პირობით აკრედიტებული/ახალი/საერთაშორისო აკრედიტაცია) შესაბამისი გადაწყვეტილების მიითითებით (ნომერი, თარიღი)	აკრედიტებული 26.07.2012; გადაწყვეტილება №265

ექსპერტთა ჯგუფის წევრები

თავმჯდომარე (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ნოდარ ფოფორაძე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია,	თათია დოლონაძე, აკაკი წერეთლის

¹ ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში: მიეთითება ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განმახორციელებელი დაწესებულებები; „დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდის“ და „დაწესებულების სახის“ მიითითება არ არის სავალდებულო უცხო ქვეყნის დაწესებულებ(ებ)ისათვის

² უცხო ქვეყნის დაწესებულებასთან ერთად ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში თუ განსხვავდება მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ფორმულირება, მიეთითება ცალ-ცალკე დაწესებულებების მიხედვით

ქვეყანა)	სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	შორენა წიკლაური, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ირმა ქურდაძე, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ვლადიმერ ბერაია, საქართველოს უნივერსიტეტი, საქართველო

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შემადგამელი დასკვნა

▪ ზოგადი ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

აღსანიშნავია, რომ გეოგრაფიულ სკოლას თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხანგრძლივი ისტორია აქვს, რომელიც, ფაქტობრივად, უნივერსიტეტის დაარსებიდან იწყება. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია“ (ყოფილი „საზოგადოებრივი გეოგრაფია“), აკრედიტებულია და სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხორციელდება 2005 წლიდან. საგანმანათლებლო სამაგისტრო პროგრამამ ბოლო აკრედიტაცია გაიარა 2012 წელს (26.07.2012; გადაწყვეტილება №265). პროგრამის შექმნიდან დღემდე, პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური პერსონალი, ბაზრის არსებული მოთხოვნების, სტუდენტთა მოთხოვნების და სხვა ინოვაციების შესაბამისად ახორციელებს საქმიანობას. პროგრამა ეფუძნება აკადემიური უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამების ძირითად მოთხოვნებს და აკმაყოფილებს უნივერსიტეტის ფარგლებში სამაგისტრო სწავლების მინიმალური სტანდარტის პირობებს და საერთაშორისო სტანდარტებს.

პროგრამა შეიძლება დაიყოს სასწავლო და კვლევით კომპონენტებად. აქედან, სასწავლო კომპონენტი შეადგენს მთელი პროგრამის 75% (90 კრედიტი), ხოლო დანარჩენი 25% (30 კრედიტი) მოდის კვლევით კომპონენტზე, რომელიც წარმოდგენილია სამაგისტრო ნაშრომით. ასევე, მოცემული სამაგისტრო პროგრამით გათვალისწინებულია გეოინფორმაციული სისტემების (GIS) სწავლება, რაც მთლიანად შეესაბამება სამაგისტრო პროგრამებისადმი წაყენებულ მსოფლიო მაღალ სტანდარტებს.

პროგრამა შედგება სამაგისტრო ნაშრომის (30 კრედიტი), სვალდებულო (30 კრედიტი), არჩევითი (50 კრედიტი) და თავისუფალი (10 კრედიტი) სასწავლო კურსებისგან. პროგრამაში შედის 2 მოდული: „სოციალურ-პოლიტიკური გეოგრაფია“ და „ტურიზმის გეოგრაფია და სივრცითი განვითარება“, რომლის არჩევისას სტუდენტი დამოუკიდებელია. რაც შეეხება სწავლება მოიცავს 4 სემესტრს, აქედან სამი სემესტრი ეთმობა სამაგისტრო პროგრამის სასწავლო კურსების გავლას, ხოლო მეოთხე სემესტრი სამაგისტრო ნაშრომის მომზადებას და დაცვას.

სწავლის შედეგები გაზომვადი, მიღწევადი და რეალისტურია. თითოეულ შემთხვევაში სწავლის შედეგი აღწერილია მაქსიმალურად დაკვირვებადი პროცესით- /აქტივობით/შედეგით, რაც, თავის მხრივ, წარმოდგენილია სწავლის შედეგების შეფასების ინსტრუმენტებში. ამასთანავე, მათ რეალისტურობას განაპირობებს ის გარემოება, რომ შედეგების შემუშავებაში აკადემიური პერსონალის გარდა, მონაწილეობდნენ პროგრამის სტუდენტები, კურსდამთავრებულები, დამსაქმებლები, მოწვეული ლექტორები.

სავალდებულო (ასევე, არჩევითი) სასწავლო კურსების სწავლის შედეგები და შინაარსი შეესაბამება პროგრამის ზოგად შედეგებს.

საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგები შესაბამისობაშია და ასახავს იმ ცოდნას, უნარებს და პასუხისმგებლობას, რაც განსაზღვრულია ეროვნულ კვალიფიკაციათა ჩარჩოს მე-7 დონის აღმწერით და მოცემულია სწავლების სფეროს კლასიფიკატორის შესაბამის სფეროში.

▪ **აკრედიტაციის ვიზიტის მიმოხილვა**

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შექმნისა და სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ვიზიტის შესახებ საქართველოს განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის დირექტორის 2021 წლის 1 ნოემბრის ბრძანების №1169547 შესაბამისად, ექსპერტთა ჯგუფმა შემდეგი შემადგენლობით: ნოდარ ფოფორაძე (თავმჯდომარე), თათია დოლონაძე (წევრი), შორენა წიკლაური (წევრი), ირმა ქურდაძე (წევრი), ვლადიმერ ბერაია (წევრი) შეისწავლა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის“ სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია, 12 და 13 ნოემბერს განახორციელა ონლაინ ვიზიტი ZOOM ინტერფეისის გამოყენებით, კითხვა-პასუხის რეჟიმში დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად, ხოლო 11 ნოემბერს ვიზიტი განხორციელდა ადგილზე მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის და ბიბლიოთეკის დათვალიერების მიზნით. ექსპერტთა ჯგუფის ვიზიტის მიზანს წარმოადგენდა სამაგისტრო საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამის, „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია“, აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასება.

ვიზიტი გაიმართა მშვიდ, ორმხრივი ურთიერთპატივისცემის და თანამშრომლობის პირობებში. გასაუბრებები და სხვა აქტივობები განხორციელდა დაწესებულებასთან წინასწარ შეთანხმებული დღის წესრიგის შესაბამისად: უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის ადმინისტრაციასთან, პროგრამის თვითშეფასების ჯგუფთან, დაწესებულების და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის ხელმძღვანელებთან, პროგრამის ხელმძღვანელთან, აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალთან, სტუდენტებთან, კურსდამთავრებულებთან და დამსაქმებლებთან. შეხვედრის დროს განხილულ იქნა სამაგისტრო პროგრამის მიზნები, შედეგები და მათი განხორციელების გზები, სწავლის შედეგები, ზოგადი და დარგობრივი საგნების თანაფარდობა, შეფასების კრიტერიუმები, პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის განხორციელების გზები, განვითარების პერსპექტივები, სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფის შესაძლებლობები, სწავლის ხარისხის და შედეგების კონტროლის მექანიზმები.

• **საგანმანათლებლო პროგრამის სტანდარტებთან შესაბამისობის მოკლე მიმოხილვა**

პროგრამა მთლიანობაში შესაბამისობაშია უნივერსიტეტის მიზნებთან, სტრატეგიულ გეგმასა და მისიასთან. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, როგორც მრავალდარგოვანი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, ისწრაფვის უზრუნველყოს მაღალი ხარისხის განათლება და კვლევითი საქმიანობა, ხელი შეუწყოს სტუდენტების პროფესიულ განვითარებას, აღზარდოს პროფესიონალები და ლიდერები. უნივერსიტეტი ასევე მიზნად ისახავს თავის საქმიანობით წვლილი შეიტანოს ქვეყნის განვითარებაში.

უნივერსიტეტისა და სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტრატეგიული განვითარების გეგმებიდან გამომდინარე, პროგრამა ორიენტირებულია დარგის განვითარებაზე, რაც მიღწევადია ძირითადი სასწავლო კურსების ათვისებით და კურიკულუმის გარეშე აქტივობებით:

- უნივერსიტეტის, ქვეყნისა და მის გარეთ თანამშრომელთა მიერ კონფერენციებში, სიმპოზიუმებსა და გაცვლით პროგრამაში მონაწილეობა;
- გარემოს ეროვნულ სააგენტოსთან, დაცული ტერიტორიების სააგენტოსთან, საჯარო რეესტრთან, საბანკო და საფინანსო დაწესებულებებთან/ფირმებთან, ტურიზმის სექტორთან, გეოგრაფიის, ჰიდრომეტეოროლოგიის და წყალთა მეურნეობის ინსტიტუტებთან, შრომის ბაზართან და სოციალურ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ სფეროებთან პროფესიული თანამშრომლობა;
- სტუდენტთა შემეცნებითი და დასაქმებაზე ორიენტირებულ საუნივერსიტეტო აქტივობებში მონაწილეობა და სხვა.

თუმცა აქვე დავძენთ, რომ ჩვენი რჩევაა სტუდენტთა და პროფესორთა საერთაშორისო გაცვლით პროგრამებში მეტი აქტიურობით ჩართვა.

როგორც თვითშეფასების ანგარიში და რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, ონლაინ ვიზიტისას მოგროვებული ინფორმაცია გვიჩვენებს, „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის“ სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევა უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულების დასაქმებას სამეცნიერო დაწესებულებებში, გარემოს ეროვნულ სააგენტოში, გეოგრაფიის ინსტიტუტში, დაცული ტერიტორიების სააგენტოში, საჯარო რეესტრში, შრომის ბაზართან და სოციალურ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ სფეროებში, ტურიზმის სექტორში და სხვა მომიჯნავე სფეროებში.

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია“ მუშაობის დროს გათვალისწინებული იყო დარგის მიმართ შრომის ბაზრის მიერ წაყენებული მოთხოვნები, ასევე სხვა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების გამოცდილებები.

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია“ შედგენილია სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მოქმედ შიდა რეგულაციებთან თანხვედრაში და მისი სტრუქტურა უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

გამოყენებული მეთოდები, კრედიტების მოცულობა, შეფასების კომპონენტები და კრიტერიუმები შესაბამისობაშია თითოეული სასწავლო კურსის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან. პროგრამაში შემავალი კომპონენტების თანმიმდევრობა და შემდგომ კომპონენტებზე დაშვების წინაპირობები ლოგიკურია. პროგრამის სასწავლო კომპონენტების შინაარსი ითვალისწინებს დარგის თანამედროვე მიღწევებს, თუმცა რჩევის სახით დავამატებთ რომ ეს კომპონენტი შეიძლება კიდევ უფრო გაძლიერდეს სილაბუსებში თანამედროვე ინგლისურენოვანი ლიტერატურის დამხმარე მასალად გამოყენებით.

უნივერსიტეტში ჩართულია ინტეგრირებული საბიბლიოთეკო სისტემის ონლაინ კატალოგის სერვისი. ბიბლიოთეკას გააჩნია წვდომა ელექტრონულ ბაზებზე: პროგრამის სასწავლო კურსებისათვის საჭირო ძირითადი სახელმძღვანელოები სრულად

განთავსებულია სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის და უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის წიგნის ფონდში. სასწავლო კურსებისა და ზოგადად, სასწავლო პროცესის შეფასების მიზნით, სამაგისტრო პროგრამა ითვალისწინებს სტუდენტებისთვის პრაქტიკული უნარ- ჩვევების განვითარებას. პროგრამის შემადგენელი ნაწილია სასწავლო-საველე პრაქტიკა, რომელიც მოიცავს საველე კვლევის, ვერბალური, დისკუსია/დებატების, დემონსტრირების მეთოდებს.

პროგრამას ემსახურება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე აკადემიური და მოწვეული პერსონალი. „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის“ პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალის რაოდენობაა - 16, ხოლო მოწვეულის - 6. პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად, ამას ემატება სტაბილური, პროგრამის განვითარებაზე ორიენტირებული საუნივერსიტეტო ბიუჯეტი.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ წარმოდგენილი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია“ შეფასდა აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისად:

სტანდარტი 1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

1.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

1.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

სტანდარტი 2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.3. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.4. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.5. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

2.6. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

სტანდარტი 3. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

3.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

3.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

სტანდარტი 4. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

4.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

4.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

სტანდარტი 5. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

5.1. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

5.2. - შეფასებულია, როგორც შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან;

▪ **რეკომენდაციები**

▪ **რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის**

▪ სასურველია, შემუშავდეს პრაქტიკის დოკუმენტი, რომელიც დეტალურად აღწერს პრაქტიკის დაგეგმვის, განხორციელებისა და მონიტორინგის მექანიზმებს;

▪ სასურველია, სასწავლო კურსის სილაბუსში ლექციების 15 კვირულ თემებთან ერთად უფრო დეტალურად აისახოს პრაქტიკული მეცადინეობების თემატიკა,

▪ სასურველია, დასკვნით (საბოლოო) გამოცდაზე დაშვების წინაპირობის მინიმალური 11 ქულის გადახედვა;

- სასურველია, სილაბუსების შინაარსისა და ლიტერატურის გადახედვა საფეხურების მიხედვით გადაფარვის თავიდან აცილების მიზნით;
  - სასურველია, სამაგისტრო პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის გაძლიერება;
  - სასურველია, სილაბუსებში აქტიურად იქნეს გამოყენებული თანამედროვე ინგლისურენოვანი ლიტერატურა, როგორც დამხმარე მასალა. ეს ერთი მხრივ, სრულ თანხვედრაშია ინგლისურის სწავლების გაძლიერებასთან თსუ-ში და ამავე დროს, უზიძგებს სტუდენტებს გაეცნონ და გამოიყენონ თანამედროვე ცოდნა გეოგრაფიაში. ეს ყოველივე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან არ არსებობს უახლესი საერთაშორისო სახელმძღვანელოების ქართულენოვანი თარგმანები.
  - სასურველია, გაიზარდოს პრაქტიკული კომპონენტის დაფინანსების წილი, რათა პრაქტიკები კიდევ უფრო მაღალეფექტურობით განხორციელდეს და გაიზარდოს მისი მასშტაბებიც.
  - სასურველია, გაუმჯობესდეს ლაბორატორიული ბაზის რუკების დასკანერებისა და მათი დიდ ფორმატში ბეჭდვის შესაძლებლობის შესაძლებლობა;
  - სასურველია, ამაღლდეს სტუდენტების ცნობიერება არსებული საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზების არსებობასთან დაკავშირებით.
- **საუკეთესო პრაქტიკის მოკლე მიმოხილვა (არსებობის შემთხვევაში)**
- სტუდენტების შიდა ხარისხობრივ და შეფასებით პროცესებში ჩართულობის უზრუნველყოფის კიდევ ერთი მექანიზმია „სტუდენტის საათი“, სადაც ადმინისტრაცია სტუდენტებთან ერთად განიხილავს უნივერსიტეტის შიდა შეფასებით მომენტებს და მექანიზმებს;
  - პროგრამის შეფასებაში ჩართულია საერთაშორისო ექსპერტი, წარმოდგენილ დასკვნაში არ არის რეკომენდაციები, რჩევები. ამასთან, პროგრამა შეფასებულია, „როგორც მოტივაცია, რომ აქტიურად განვითარდეს შემდგომი კვლევითი თანამშრომლობა საერთაშორისო პარტნიორებთან“;
  - ინსტიტუციური განვითარების კვლევითი საგრანტო პროგრამების არსებობა, რომლის პრიორიტეტებად განსაზღვრულია კვლევა,
  - ადმინისტრაციის მხრიდან პროფესორ-მასწავლებლებისათვის კვლევის ხელშეწყობის მიზნით მაღალ სამეცნიერო სანდოობის მქონე საერთაშორისო ჟურნალებში პუბლიკაციების დაბეჭდვის წახალისება და ფულადი ჯილდოს გაცემა;
  - პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტთა ურთიერთთანამშრომლობითი მუშაობა.
- **ხელახალი აკრედიტაციისას, მნიშვნელოვანი მიღწევებისა და/ან პროგრესის მოკლე მიმოხილვა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)**

პროგრამის შესაბამისობა აკრედიტაციის სტანდარტებთან

1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა

პროგრამას აქვს ნათლად ჩამოყალიბებული მიზნები და სწავლის შედეგები, რომლებიც ლოგიკურადაა ერთმანეთთან დაკავშირებული. პროგრამის მიზნები შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიას, მიზნებსა და სტრატეგიულ გეგმას. პროგრამის გაუმჯობესებისთვის მუდმივად ფასდება პროგრამის სწავლის შედეგები.

1.1 პროგრამის მიზნები

პროგრამის მიზნები ასახავს, თუ რა ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციების მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებისკენ არის მიმართული და რა წვლილი შეაქვს სფეროსა და საზოგადოების განვითარებაში.

პროგრამის მიზნები ნათლადაა ჩამოყალიბებული, რეალისტური და მიღწევადია. მასში მკაფიოდ არის ასახული ის ცოდნა და უნარები, რომელთა განვითარებაც გათვალისწინებულია პროგრამის ფარგლებში. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა შედგება ორი მოდულისაგან: „სოციალურ-პოლიტიკური გეოგრაფია“ და „ტურიზმის გეოგრაფია და სივრცითი განვითარება“.

პროგრამის მიზნები შეესაბამება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მისიას, არის ნათლად ჩამოყალიბებული, რეალისტური და მიღწევადი. მიზნები ასახავს, თუ რა ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებაზეა ორიენტირებული პროგრამა. ასევე პროგრამაში ასახულია ინტერნაციონალიზაციის საკითხები და თუ რა წვლილი შეაქვს მას დარგისა და საზოგადოების განვითარებაში, რამდენად ითვალისწინებს ადგილობრივი შრომის ბაზრის მოთხოვნებს და საერთაშორისო ბაზრის ტენდენციებს.

უნივერსიტეტის მისიიდან გამომდინარე და უნივერსიტეტისა და ფაკულტეტის სტრატეგიული გეგმისა და დებულების შესაბამისად, ყურადღება მახვილდება კონკურენტუნარიანი, ცვალებად პროფესიულ გარემოსთან ადვილად ადაპტირებადი სპეციალისტის – გეოგრაფის მომზადებაზე, რომელიც იქნება მშობლიური ქვეყნის ისტორიის, კულტურისა და ტრადიციის პატივისცემის მქონე მაღალი მოქალაქეობრივი შეგნების და აქტიურობის, ჰუმანიზმისა და დემოკრატიის ღირებულებების მატარებელი თავისუფალი პიროვნება, რომელსაც გააზრებული აქვს თავისი მომავალი პროფესიის არსი და სოციალური მნიშვნელობა, არის თავისუფალი, მაღალი მოქალაქეობრივი შეგნებისა და ლიბერალური ღირებულების პრინციპების მატარებელი პიროვნება.

პროგრამა კონკურენტუნარიანია და ორიენტირებულია ადგილობრივი შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე, იგი მიღწევადია, რადგან როგორც კვლევები ადასტურებს, კურსდამთავრებულები დასაქმებული არიან როგორც საგანმანათლებლო, ასევე ტურიზმის სექტორის და საჯარო სკოლებში გეოგრაფიის მასწავლებლად.

პროგრამის მიერ დასახული მიზნები გამჭვირვალეა, მიღწევადია და მიმართულია „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭებაზე“.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1)
- ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მისია (დანართი 18)
- ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტრატეგიული განვითარების გეგმა (დანართი 18)

<ul style="list-style-type: none"> • ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტრატეგიული განვითარების გეგმა (დანართი 18) ○ შრომის ბაზრის კვლევა (დანართი 10).
<p>რეკომენდაციები:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
<p>შეფასება</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

<p>1.2 პროგრამის სწავლის შედეგები</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ პროგრამის სწავლის შედეგები აღწერს იმ ცოდნას, უნარებსა ან/და პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომლებსაც სტუდენტი იძენს პროგრამის დასრულებისას; ➤ პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების პროცესი მოიცავს სწავლის შედეგების გასაზომად საჭირო მონაცემთა განსაზღვრას, შეგროვებასა და ანალიზს; ➤ შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

პროგრამის სწავლის შედეგები პასუხობს პროგრამის დასახულ მიზნებს. იგი მოიცავს იმ ცოდნას, უნარებს, პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომელსაც სტუდენტი შეიძენს პროგრამის დასრულებისას. პროგრამის სწავლის შედეგები შეესაბამება კვალიფიკაციის შესაბამის დონეს და მისანიჭებელ კვალიფიკაციას. პროგრამის სწავლის შედეგები განსაზღვრულია არსებული რეგულაციების შესაბამისად. პროგრამაში წარმოდგენილ სწავლის შედეგების რუკაში ნათლად ჩანს სწავლის შედეგების და მიზნების შესაბამისობა.

წარმოდგენილი პროგრამა და მისი შედეგები შეესაბამება დარგის სპეციფიკასა და უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულთა პროფესიით დასაქმებასა და განათლების შემდეგ საფეხურზე სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობას. როგორც ინტერვიუებიდან ირკვევა პროგრამის სწავლის შედეგები შემუშავებულია ყველა დაინტერესებული მხარის - აკადემიური პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულებისა და დამსაქმებლების მონაწილეობით და შეესაბამება დარგის სპეციფიკასა და შრომის ბაზრის მოთხოვნებს. პროგრამის სწავლის შედეგები უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულთა პროფესიით დასაქმებასა და განათლების შემდეგ საფეხურზე სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობას. პროგრამის სწავლის შედეგები შესაბამისობაშია ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს კვალიფიკაციათა აღმწერით უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის სწავლის შედეგებისადმი გათვალისწინებულ მოთხოვნებთან, არის გაზომვადი, მიღწევადი და რეალისტური (პროგრამის სწავლის შედეგები შემუშავებულია საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის ბრძანების (ბრძანება #69/ნ, 10.04.2019, „ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოსა და სწავლის სფეროების კლასიფიკატორის დამტკიცების შესახებ“) შესაბამისად). საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების პროცესს ახორციელებს პროგრამის შეფასების ჯგუფი, რომელშიც ჩართულია ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წევრი, პროგრამის ხელმძღვანელები, აგრეთვე პროგრამის განხორციელებაში მონაწილე აკადემიური პერსონალი და სტუდენტები. თითოეული სწავლის შედეგის შეფასებისათვის უნდა იყოს მითითებული პროცესში გამოყენებული, როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი შეფასების მეთოდები; შესაფასებელი სტუდენტების რაოდენობა უნდა იძლეოდეს პროგრამის ფარგლებში სწავლის შედეგის მიღწევის თაობაზე ადეკვატური ინფორმაციის მიღების შესაძლებლობას. პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების თაობაზე სრული ინფორმაციის მისაღებად აუცილებელია, აგრეთვე, მისი მიღწევის შეფასება არაპირდაპირი შეფასების გზით (სტუდენტების, პერსონალის, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების გამოკითხვა, ინტერვიუ შესაბამის ფოკუს-ჯგუფებთან და სხვ.). პროგრამის სწავლის შედეგის შეფასება თითოეული შეფასების ინდიკატორის მიხედვით განისაზღვრება შეფასებაში ჩართული სტუდენტებიდან იმ სტუდენტების პროცენტული რაოდენობით, რომელთა შეფასება შეესაბამება ან აღემატება მოთხოვნას; შესაბამისად, თუ პროგრამის სწავლის შედეგის საბოლოო შეფასება აღემატება ნიშნულს, სწავლის შედეგი ჩაითვლება მიღწეულად. შეფასების შედეგების შეგროვებისა და ანალიზის საფუძველზე, სწავლის შედეგების შეფასების შედეგების შედარებით სამიზნე ნიშნულებთან, უნდა განისაზღვროს სტუდენტების მიერ პროგრამის სწავლის შედეგის მიღწევის ხარისხი. შეფასების ციკლის უმნიშვნელოვანეს კომპონენტს წარმოადგენს იმ გადაწყვეტილებებისა და რეკომენდაციების შემუშავება, რომელიც უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგის გაუმჯობესებას სასწავლო კურსისა და პროგრამის დონეზე. შეფასების პროცესი უზრუნველყოფს უკუკავშირს სასწავლო კურსებისა და პროგრამის უწყვეტი განვითარებისათვის.

შეფასების შედეგები უნდა იყოს გაზიარებული ფაკულტეტის ფარგლებში, რასაც თან უნდა ახლდეს დისკუსია სწავლის შედეგების მიღწევის გაუმჯობესების თაობაზე. პროგრამის აკადემიური და მოწვეული პერსონალი იცნობს სწავლის შედეგების შეფასების მეთოდებს და იღებს მხარდაჭერას სწავლის შედეგების შედგენის, გაზომვისა და ანალიზის უნარების განვითარებისთვის; პროგრამის სწავლის შედეგები უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულთა პროფესიით დასაქმებასა და განათლების შემდეგ საფეხურზე სწავლის გაგრძელების

შესაძლებლობას.
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • საგანმანათლებლო პროგრამის აღწერილობა (დანართი 1); • პროგრამის სასწავლო კურსების სილაბუსები (დანართი 1); • პროგრამის მიზნებისა და სწავლის შედეგების შესაბამისობის რუკა (დანართი 9); • შრომის ბაზრისა და დამსაქმებელთა მოთხოვნების ანალიზი (დანართი 10); • აკრედიტაციის დროს განხორციელებული გამოკითხვა.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p>წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p>არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ინოვაციური ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ○
<p>შეფასება</p> <p>○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
-----------	------------------------------	---------------------------------------	---	-------------------------------------

საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	✓			
---	---	--	--	--

2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები, პროგრამის სტრუქტურა, შინაარსი, სწავლება-სწავლის მეთოდები და სტუდენტთა შეფასება უზრუნველყოფს დასახული მიზნებისა და მოსალოდნელი სწავლის შედეგების მიღწევას.

2.1 პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები
<p>უსდ-ს განსაზღვრული აქვს პირთა პროგრამაზე დაშვების შესაბამისი, გამჭვირვალე, სამართლიანი, საჯარო და ხელმისაწვდომი წინაპირობები და პროცედურები.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვის უფლება აქვს ბაკალავრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირს, რომელიც ჩარიცხება საერთო სამაგისტრო გამოცდების შედეგებით;</p> <p>გამოცდა ინგლისურ ენაში (ან დადასტურება შესაბამისი სერტიფიკატით) – B2 დონე;</p> <p>გამოცდა სპეციალობაში (შიდასაუნივერსიტეტო გამოცდების საფუძველზე) - წერითი გამოცდა სოციალურ-პოლიტიკურ და ეკონომიკურ გეოგრაფიაში;</p> <p>საგანმანათლებლო პროგრამაზე მობილობის წესით ჩარიცხვა შესაძლებელია წელიწადში ორჯერ, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში და დადგენილი წესით;</p> <p>სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვა ან გადმოყვანის წესით ჩარიცხვა უცხო ქვეყნის აღიარებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში და დადგენილი წესით.</p> <p>პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები და პროცედურები შეესაბამება მოქმედ კანონმდებლობას, არის სამართლიანი, საჯარო და ხელმისაწვდომი. სათანადო ინფორმაცია განთავსებულია უნივერსიტეტის, ფაკულტეტის ვებ-გვერდზე.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1); • უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი: www.tsu.ge; • აკრედიტაციის პროცედურის დროს განხორციელებული გამოკითხვა.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p>წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები</p>

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-

შეფასება

○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.2 საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი

პროგრამა შედგენილია უსდ-ში მოქმედი საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მეთოდოლოგიის გამოყენებით. პროგრამის შინაარსი ითვალისწინებს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებსა და სწავლის შედეგებს. პროგრამის სტრუქტურა თანმიმდევრული და ლოგიკურია. შინაარსი და სტრუქტურა უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საგანმანათლებლო პროგრამა შედგენილია უნივერსიტეტში მოქმედი დებულების (უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 8 დეკემბრის №153/2017 დადგენილებით *ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საბაკალავრო, სამაგისტრო და დიპლომირებული მედიკოსის/სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების ინსტრუქციისა და დამტკიცების პროცედურის შესახებ*) მოთხოვნების შესაბამისად.

პროგრამის შინაარსი და მოცულობა შეესაბამება სამაგისტრო საფეხურის მოთხოვნებს. პროგრამა იყენებს ECTS სისტემას.

პროგრამა შემუშავებულია პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური პერსონალის, ფაკულტეტისა და საუნივერსიტეტო სწავლის ხარისხის მართვის სამსახურის წარმომადგენლების, კურსდამთავრებულების და დამსაქმებლების მიერ.

ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურმა უზრუნველყო წარდგენილი პროგრამის შესაბამისობა უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის სტანდარტებთან და უნივერსიტეტში მოქმედ რეგულაციებთან უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის

სამსახურის უფროსის ბრძანებით დამტკიცებული კრიტერიუმების/ინდიკატორების შესაბამისად, რის შემდეგაც გაეგზავნა ფაკულტეტის საბჭოს დასამტკიცებლად, ხოლო ფაკულტეტის საბჭოზე დამტკიცებული პროგრამა გადაეგზავნა უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურს, რომელმაც პროგრამა დასამტკიცებლად წარუდგინა აკადემიურ საბჭოს.

სამაგისტრო პროგრამის შინაარსი, მოცულობა და კომპლექსურობა შეესაბამება სწავლების საფეხურს. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნებიდან გამომდინარე, დაწესებულება უზრუნველყოფს თავისუფალი კომპონენტების ფარგლებში არჩევითობას.

პროგრამის სტრუქტურა და მოცულობა

პროგრამა შედგება სამაგისტრო ნაშრომის, სავალდებულო და არჩევითი და თავისუფალი სასწავლო კურსებისგან.

პროგრამაში შედის 2 მოდული:

1. სოციალურ-პოლიტიკური გეოგრაფია;
2. ტურიზმის გეოგრაფია და სივრცითი განვითარება.

120 კრედიტი (ECTS), მათ შორის:

- **სავალდებულო - 60 კრედიტი (ECTS):**
  - პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსები - 30 კრედიტი;
  - სამაგისტრო ნაშრომი - 30 კრედიტი;
- **არჩევითი სასწავლო კურსები/მოდულები - 60 კრედიტი (ECTS):**
  - ერთ-ერთი მოდული - 30 კრედიტი;
  - სხვა არჩევითი სასწავლო კურსები - 20 კრედიტი
  - თავისუფალი კრედიტი - 10 კრედიტი.

სწავლების სემესტრი: ოთხი, აქედან სამი სემესტრი ეთმობა სამაგისტრო პროგრამის სასწავლო კურსების გავლას, ხოლო მეოთხე სემესტრი სამაგისტრო ნაშრომის მომზადებას და დაცვას.

პროგრამის შემუშავებაში ჩართულია ყველა დაინტერესებული მხარე რაც კარგად გამოიკვეთა ინტერვიუების დროს.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (**დანართი 1**);
- აკრედიტაციის დროს განხორციელებული ინტერვიუები.

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-

შეფასება

○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- ✓ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.3. სასწავლო კურსი

- ძირითადი სფეროს თითოეული სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს, ხოლო ყოველი სასწავლო კურსის/საგნის/მოდულის/კონცენტრაციის შინაარსი და კრედიტების რაოდენობა შეესაბამება ამ კურსის სწავლის შედეგებს;
- სილაბუსში მითითებული სასწავლო მასალა დაფუძნებულია სწავლის სფეროს აქტუალურ მიღწევებზე და უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა, სასწავლო კურსების სილაბუსები, ძირითადად, უზრუნველყოფს პროგრამით დასახული მიზნებისა და სწავლის შედეგების მიღწევას. სასწავლო კურსები ერთმანეთისაგან ლოგიკურად გამომდინარეობს და შინაარსობრივად თანმიმდევრულია. სასწავლო კურსების შინაარსი და სწავლის შედეგები მთლიანობაში შეესაბამება ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოთი განსაზღვრული დარგის ჩამონათვალს, ასევე, უმაღლესი განათლების შესაბამის საფეხურს.

სასწავლო კურსების კრედიტების რაოდენობა თანაფარდობაშია კურსის შინაარსსა და სწავლის შედეგებთან. დამოუკიდებელი და საკონტაქტო საათების რაოდენობა, სწავლისა და სწავლების სხვადასხვა მეთოდი მთლიანობაში პასუხობს კურსის შინაარსსა და სწავლის შედეგებს. სწავლის შედეგების მისაღწევად გამოყენებულია შესაბამისი მეთოდები და აქტივობები. სასწავლო კურსის სწავლის შედეგების მიღწევის კონკრეტული გზები და შეფასების კრიტერიუმები ასახულია თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსში. კურსის სპეციფიკის გათვალისწინებით, განისაზღვრა სასწავლო კურსის სწავლების ფორმატი (ლექცია, პრაქტიკული მუშაობა და ა. შ.), ლიტერატურა და სხვა სასწავლო მასალა.

საგანმანათლებლო პროგრამის კურიკულუმის რუკა ნათლად მიუთითებს, რომ სავალდებულო სასწავლო კურსების სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს. თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსში ასახული სასწავლო კურსის შინაარსი შეესაბამება ამ სასწავლო კურსის სწავლის შედეგებს. თითოეული სასწავლო კურსისთვის გამოყოფილი კრედიტების რაოდენობა (საკონტაქტო და დამოუკიდებელი საათების რაოდენობა) მითითებულია პროგრამის

სასწავლო გეგმაში და სასწავლო კურსის სილაბუსში და შეესაბამება ამ კურსის შინაარსსა და სწავლის შედეგებს; საკონტაქტო და დამოუკიდებელ საათებს შორის თანაფარდობა განსაზღვრულია კურსის სპეციფიკისა და მისი სწავლის შედეგების გათვალისწინებით. სასწავლო კურსით გათვალისწინებული და შესაბამისი სილაბუსში მითითებული სტუდენტის ცოდნისა და უნარების შეფასების მეთოდები უზრუნველყოფს სასწავლო კურსის თითოეული სწავლის შედეგის მიღწევის შეფასებას. შეფასების სისტემა სრულ შესაბამისობაშია არსებულ რეგულაციებთან. სავალდებულო და დამატებითი ლიტერატურა უმეტესად თანამედროვეა და შეესაბამება კურსის მიზნებს. სილაბუსებში პერიოდულად ხორციელდება ლიტერატურის განახლება, შეფასების კრიტერიუმების სრულყოფა, სწავლების მეთოდებისა და სხვა სახის ცვლილებები. სილაბუსებში სასწავლო მასალა შეესაბამება კურსის სწავლის შედეგებს, ითვალისწინებს ინფორმაციული სისტემების აქტუალურ მიღწევებს და უზრუნველყოფს თანამედროვე მოთხოვნებთან საგანმანათლებლო პროგრამის შესაბამისობას, თუმცა ზოგიერთ სასწავლო კურსის სილაბუსში დამხმარე ლიტერატურის გამრავალფეროვნების საჭიროებაც გამოიკვეთა (უახლესი პერიოდული გამოცემებითა და უცხოენოვანი ნაშრომებით).

ამავე დროს, პროგრამა მნიშვნელოვანწილად გაძლიერებულია საგნის „გეოგრაფიული ინფორმაციული ტექნოლოგიები სოციალურ და პოლიტიკურ კვლევებში 1 და 2“. ასევე, დამსაქმებელმა ინტერვიუს დროს აღნიშნა, რომ მისასაღმებელია GIS თანამედროვე დონეზე სწავლება. მნიშვნელოვანია პრაქტიკის არსებობა, თუმცა მისი მოცულობის და დაფინანსების გაზრდას ითხოვენ სტუდენტები.

სასწავლო კურსების სოციალურ მეცნიერებათა კვლევის მეთოდები (ბაკალავრიატი) და სოციალური კვლევის მეთოდები (მაგისტრატურა) სილაბუსების შინაარსისა და ლიტერატურის გადახედვა საფეხურების მიხედვით გადაფარვის თავიდან აცილების მიზნით .

აქვე აღსანიშნავია, რომ პროგრამასთან დაკავშირებული ძირითადი ინფორმაცია საჯაროა, კერძოდ, პროგრამის სასწავლო გეგმა განთავსებულია უნივერსიტეტის ვებგვერდზე.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1);
- სასწავლო კურსების სილაბუსები (დანართი 1);
- საგანმანათლებლო პროგრამის კურსკულუმის რუკა (დანართი 9);
- უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი;
- აკრედიტაციის დროს განხორციელებული ინტერვიუები.

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სავალდებულო პრაქტიკების დაფინანსების გაზრდა;
- სასწავლო კურსის სილაბუსში ლექციების 15 კვირეულ თემებთან ერთად აუცილებელია პრაქტიკუმის თემების ჩაშლა;
- სასურველია დასკვნით (საბოლოო) გამოცდაზე დაშვების წინაპირობის მინიმალური 11 ქულის გადახედვა;
- სილაბუსების შინაარსისა და ლიტერატურის გადახედვა საფეხურების მიხედვით გადაფარვის თავიდან აცილების მიზნით;

<ul style="list-style-type: none"> • სილაბუსებში აქტიურად იქნეს გამოყენებული თანამედროვე ინგლისურენოვანი ლიტერატურა, როგორც დამხმარე მასალა. ეს ერთი მხრივ, სრულ თანხვედრაშია ინგლისურის სწავლების გაძლიერებასთან თსუ-ში და ამავე დროს, უზიძგებს სტუდენტებს გაეცნონ და გამოიყენონ თანამედროვე ცოდნა გეოგრაფიაში. ეს ყოველივე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან არ არსებობს უახლესი საერთაშორისო სახელმძღვანელოების ქართულენოვანი თარგმანები.
<p>არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ○
<p>შეფასება</p> <p>○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

<p>2.4 პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარება</p>
<p>პროგრამა უზრუნველყოფს, სწავლის შედეგების შესაბამისად, სტუდენტთა პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარებას და/ან მათ კვლევით პროექტებში ჩართვას.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა სტუდენტს საშუალებას აძლევს, ჩაერთოს უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის შესაბამისი კვლევითი პროექტების განხორციელებაში. უნივერსიტეტში სამეცნიერო საქმიანობას ახორციელებს კვალიფიციური აკადემიური და მოწვეული პერსონალი.</p> <p>სტუდენტთა სამეცნიერო კვლევით საქმიანობა დარეგულირებულია „სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესით“, რომელიც ხელმისაწვდომია თსუ-ს ვებგვერდზე. აკადემიურ პერსონალთან ერთად, სამეცნიერ-კვლევით ღონისძიებებში ჩართულია რამდენიმე სტუდენტიც. სტუდენტები, სამეცნიერო ხელმძღვანელთან ერთად, ყოველწლიურად მონაწილეობენ სამეცნიერო კონფერენციებში. წარმატებული კვლევის მასალები მხარდაჭერილია ბეჭდვითი სახით გამოცემით</p>

და დაფინანსებით. აღსანიშნავია, რომ მაგისტრანტები ლექტორთან ერთად ამუშავებენ ნაშრომებს, რომლებსაც აქვეყნებენ საერთაშორისო რეფერირებად ჟურნალებში.

თსუ-ს სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი ჩართულია სხვადასხვა კვლევით პროექტებში პროგრამის სწავლის შედეგებისა და სწავლების საფეხურის შესაბამისი სამეცნიერო, შემოქმედებითი და საშემსრულებლო უნარების განვითარების უზრუნველყოფისათვის.

საგანმანათლებლო პროგრამა ითვალისწინებს სტუდენტთა პრაქტიკული და ტრანსფერული უნარების განვითარებას. პროგრამა ხელს უწყობს სტუდენტების ჩართულობას სხვადასხვა პროექტში, მათ მონაწილეობას კათედრებთან/სამეცნიერო ცენტრებთან არსებულ სტუდენტურ სამეცნიერო წრეებსა და სტუდენტურ სამეცნიერო კონფერენციებში. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს სტუდენტების მიერ პრაქტიკული და ტრანსფერული უნარ-ჩვევების გამომუშავებასა და განვითარებას მათთვის სტაჟირების განხორციელებით. სტუდენტთა ტრანსფერული უნარების განვითარებაზეა ორიენტირებული აგრეთვე კურიკულუმისაგან დამოუკიდებელი ინიციატივები, რომლებიც ვლინდება სტუდენტთა მონაწილეობით განხორციელებულ სხვადასხვა კულტურული, ინტელექტუალური, სპორტული და საკვლამოქმედო ღონისძიებების მხარდაჭერაში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1);
- პროგრამის სასწავლო კურსების სილაბუსები (დანართი 1);
- ინფორმაცია სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში პროგრამის სტუდენტთა მონაწილეობის თაობაზე უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე (დანართი 18);
- აკრედიტაციის დროს განხორციელებული ინტერვიუები.

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია სამაგისტრო პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის გაძლიერება;
- სასურველია შესაბამისი პროფილის სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების სამეცნიერო პერსონალის სასწავლო პროცესში მეტად ჩართვა ცოდნისა და გამოცდილების გაზიარების მიზნით.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-

შეფასება

○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

✓ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.5 სწავლება-სწავლის მეთოდები

პროგრამა ხორციელდება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენებით. სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება სწავლების საფეხურს, კურსის შინაარსს, სწავლის შედეგებს და უზრუნველყოფს მათ მიღწევას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საგანმანათლებლო პროგრამის თითოეულ კომპონენტში, მისი თავისებურებიდან გამომდინარე, გამოიყენება სწავლება/სწავლის მეთოდები და აქტივობები, რომლებიც განაპირობებენ ამ კომპონენტით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების ეფექტურად მიღწევას, ხოლო მათი ერთობლიობა უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას. სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება სწავლების საფეხურს, კურსის შინაარსს, სწავლის შედეგებს და უზრუნველყოფს მათ მიღწევას.

პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად გამოყენებულია სწავლების მეთოდები და მათი შესაბამისი აქტივობები: ლექცია, პრაქტიკული მეთოდები; ვერბალური ანუ ზეპირსიტყვიერი; დისკუსია, დებატები; ჯგუფური მუშაობა; პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება; შემთხვევის ანალიზი; დედუქცია, ინდუქცია/ანალიზი, სინთეზი; ასევე შედარებითი და სივრცე-დროითი ანალიზის მეთოდი.

საჭიროების შემთხვევაში შესაძლებელია სტუდენტის ინტერესებისა და აკადემიური მომზადების დონის შესაბამისად შედგეს ინდივიდუალური განრიგი. საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტის სწავლის შედეგების მისაღწევად გამოყენებული სწავლების/სწავლის მეთოდები/აქტივობები კომპონენტის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი ლექტორის მიერ აისახება შესაბამის სილაბუსში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1);
- საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კურსების სილაბუსები (დანართი 1);
- საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების რუკა (დანართი 9);
- აკრედიტაციის დროს განხორციელებული ინტერვიუები.

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე

ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
<p>შეფასება</p> <p>○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.6. სტუდენტების შეფასება
<p>სტუდენტების შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების მიხედვით, გამჭვირვალეა და კანონმდებლობასთან შესაბამისი.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტების შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების მიხედვით, რაც ასახულია უნივერსიტეტის სასწავლო პროცესის მარეგულირებელ წესში. შეფასების პროცედურები არის სამართლიანი, გამჭვირვალე და შეესაბამება საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობას. საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა ასახულია პროგრამის აღწერით ნაწილში, ხოლო შეფასების კონკრეტული კომპონენტები და მეთოდები ითვალისწინებს სასწავლო კურსის სპეციფიკას, შეესაბამება ამ კურსის სწავლის შედეგებს და განსაზღვრულია შესაბამისი სილაბუსით. ინდივიდუალური სწავლის შედეგის მიღწევის დონეზე სტუდენტს შეუძლია მიიღოს ინფორმაცია სასწავლო პროცესის მართვის სისტემის (sms.tsu.ge, lms.tsu.ge) და ელექტრონული სწავლების პორტალის (e-learning.tsu.ge) საშუალებით. სამაგისტრო ნაშრომის შეფასების კრიტერიუმები დეტალურად არის გაწერილი სილაბუსში.</p> <p>სამაგისტრო ნაშრომის გაფორმების ინსტრუქცია განთავსებულია ფაკულტეტის ვებ გვერდზე. სტუდენტის სემესტრის განმავლობაში გაწეული შრომის შეფასება ითვალისწინებს:</p> <ul style="list-style-type: none"> ა) მისი დამოუკიდებელი მუშაობის შეფასებას; ბ) შუა სემესტრულ რეიტინგულ შეფასებას; გ) სემესტრის დასკვნით შეფასებას. <p><i>შეფასების თითოეულ ფორმასა და კომპონენტს შეფასების საერთო ქულიდან (100 ქულა) განესაზღვრება ხვედრითი წილი საბოლოო შეფასებაში.</i></p> <p><i>დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი ფორმის (შუალედური ან დასკვნითი</i></p>

შეფასება) გამოყენებით.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ა) ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა;
- ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;
- კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;
- დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;
- საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ბ) ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

- **(FX) ვერ ჩააბარა**–მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;
- **(F) ჩაიჭრა**–მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტში, FX-ის მიღების შემთხვევაში, დამატებითი გამოცდა დაინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში.

სტუდენტის მიერ დამატებით გამოცდაზე მიღებულ შეფასებას არ ემატება დასკვნით შეფასებაში მიღებული ქულათა რაოდენობა.

დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასება არის დასკვნითი შეფასება და აისახება საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში.

დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასების გათვალისწინებით საგანმანათლებლო კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში 0-50 ქულის მიღების შემთხვევაში, სტუდენტს უფორმდება შეფასება F-0 ქულა.

შეფასების კრიტერიუმები წარმოადგენს შეფასების მეთოდის საზომ ერთეულს, რითაც დგინდება სწავლის შედეგების მიღწევის დონე საგანმანათლებლო პროგრამის თითოეული კომპონენტებისთვის. დასკვნით გამოცდაზე გასვლის წინაპირობა განისაზღვრება შესაბამისი სასწავლო კურსების სილაბუსებში, ხოლო დასკვნითი გამოცდა ითვლება ჩაბარებულად, თუ სტუდენტმა გამოცდაზე მიიღო მაქსიმალური ქულის 50 % (დამატებითი პირობები განისაზღვრება შესაბამისი სასწავლო კურსის სილაბუსის მიხედვით).

სამაგისტრო ნაშრომის შეფასება⁴

სამაგისტრო ნაშრომი ფასდება 100 ქულიანი სისტემით.

სამაგისტრო ნაშრომი დაცულად ჩაითვლება და მაგისტრანტს შესაბამისი კრედიტი მიენიჭება წინასწარ დადგენილი მინიმალური ზღვარის გადალახვის შემთხვევაში (არანაკლებ 51 ქულა).

სამაგისტრო ნაშრომის არადააკმაყოფილებლად (F/FX) შეფასების შემთხვევაში, მისი დაცვაზე წარდგენა იმავე სემესტრში დაუშვებელია. კომისიის გადაწყვეტილება საბოლოოა.

- რეცენზენტის შეფასება - მაქსიმუმ 40 ქულა
- კომისიის შეფასება - მაქსიმუმ 60 ქულა

კრიტერიუმები:

1. რეცენზენტის შეფასება - მაქსიმუმ 40 ქულა:

(მაგისტრანტი დაცვაზე დაიშვება თუკი რეცენზენტი მის ნაშრომს შეაფასებს მინიმუმ 21 ქულით)

- ა) აქტუალობა - მაქსიმუმ 5 ქულა;
- ბ) კვლევის მეთოდოლოგია - მაქსიმუმ 10 ქულა;
- გ) ლიტერატურის მიმოხილვა და თეორიული კომპონენტი - მაქსიმუმ 10 ქულა;
- დ) ანალიზისა და არგუმენტაციის უნარი - მაქსიმუმ 10 ქულა;
- ე) ნაშრომის ფორმალური და ენობრივ-სტილისტური მხარე - მაქსიმუმ 5 ქულა.

2. კომისიის შეფასება - მაქსიმუმ 60 ქულა:
(მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი 30 ქულა)

- ა) კვლევის სამეცნიერო ხარისხი - მაქსიმუმ 20 ქულა;
- ბ) არგუმენტაციის და დასკვნის უნარი - მაქსიმუმ 20 ქულა;
- გ) ნაშრომის ფორმალური და ენობრივ-სტილისტური მხარე - მაქსიმუმ 5 ქულა;
- დ) ნაშრომის ვიზუალური მხარე და მომხსენებლის საპრეზენტაციო უნარი - მაქსიმუმ 5 ქულა;
- ე) კომუნიკაციის უნარი - მაქსიმუმ 10 ქულა.

სამაგისტრო ნაშრომი წინასწარ დაცვამდე გადის შემოწმებას Turnitin, ანტიპლაგიატის პროგრამაში.

ყველა ეს ინფორმაცია გამჭვირვალეა და სტუდენტს მიეწოდება სწავლის დაწყებისთანავე. მათთვის ცნობილია შეფასების გასაჩივრების მექანიზმები და აქტიურად იღებენ უკუკავშირს, როგორც ადმინისტრაციისგან, ისე ლექტორებისგან, სასწავლო კურსის ფარგლებში და ასევე კურსის დასრულების შემდგომაც. გარდა სილაბუსებისა, ისინი ინფორმაციას იღებენ უშუალოდ აკადემიური პერსონალისგან და ასევე, იყენებენ სტუდენტთა პორტალს - <https://lms.tsu.ge-ს>, რომელშიც მოცემულია ყველა ზემოთაღნიშნული ინფორმაცია.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1);
- პროგრამის სასწავლო კურსების სილაბუსები (დანართი 1);
- ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ვებ-გვერდი;
- ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენლებთან, პროგრამის ხელმძღვანელებთან, აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალთან, სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან ინტერვიუს შედეგები.
- სამაგისტრო ნაშრომის დაცვის წესი, ფაკულტეტის საბჭოს 2021 წლის ოქმი №5 <https://bit.ly/37kjVms>; (დანართი 15);
- სამაგისტრო ნაშრომები და მათი სია ბოლო 5 წლის მანძილზე (დანართი 7).

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია, დასკვნით (საბოლოო) გამოცდაზე დაშვების წინაპირობის მინიმალური 11 ქულის გადახედვა და მისი გაზრდა;

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-

შეფასება

○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა	✓			

3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა

პროგრამა უზრუნველყოფს სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნას, შესაბამისი სერვისების შეთავაზებით; ხელს უწყობს სტუდენტების მაქსიმალურ ინფორმირებას, ახორციელებს მრავალფეროვან ღონისძიებებს და ხელს უწყობს სტუდენტების ჩართულობას ადგილობრივ და/ან საერთაშორისო პროექტებში.

3.1 სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურება

სტუდენტი იღებს სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე, დასაქმებაზე სათანადო კონსულტაციას და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურების ფარგლებში გაწეული პერმანენტული სერვისის სახე აქვს საკონსულტაციო შეხვედრებს, რომელთა შესახებ სტუდენტებს აქვთ წინასწარ განსაზღვრული ინფორმაცია, აღნიშნული შეხვედრების ფარგლებში გამოყოფილი საათები კი გათვალისწინებულია პერსონალის დატვირთვაში. გარდა ამისა, გამოირკვა, რომ პერსონალსა და სტუდენტებს შორის საჭიროების შემთხვევაში და მის მიხედვით მუდმივად ხორციელდება კონსულტირებები. სტუდენტებისგან იკვეთება, რომ მუდმივად აქვთ უკუკავშირი აკადემიურ პერსონალთან, ისინი არიან საკმაოდ ღია მათ მიმართ. აღსანიშნავია, რომ როგორც გეგმიური ასევე დაუგეგმავი (საჭიროებისმიერ) ჩანიშნული საკონსულტაციო შეხვედრების/გასაუბრებების თემა და ასპექტები ძირითადად უკავშირდება კონფერენციებსა თუ პროექტებში მონაწილეობას, აკადემიური სპეციფიკის სხვადასხვა საკითხების უკეთ გააზრებას, სტუდენტთა მაქსიმალურ ინფორმაციულ უზრუნველყოფას, რასაც ცალსახად აქვს კიდევ თავისი პრაქტიკული შედეგი, რამეთუ სტუდენტები ადასტურებენ, რომ მათ აქვთ კონფერენციებში, პროექტებში მონაწილეობის შესაძლებლობა და თავად ეს პროექტები საკმაოდ მრავალფეროვანი ხასიათისაა. გამოიკვეთა, რომ ფაკულტეტის და უნივერსიტეტის ერთ-ერთი მიმართულება სწორედ სტუდენტური აქტივობების გააქტიურებაა ადგილობრივი თუ საერთაშორისო ტიპის პროექტებსა თუ კონფერენციებში. ფაკულტეტი ასევე ყურადღებას მიმართავს პრაქტიკული საქმიანობის მიმართ. სტუდენტებიც პოზიტიურად აფასებენ სავსე პრაქტიკებს და ზოგადად პრაქტიკულ კომპონენტს. ფაკულტეტს აქვს სავსე პრაქტიკები სტუდენტებისთვის აჭარასა და თბილისში. მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რომ აღნიშნული ფინანსდება უნივერსიტეტის მხრიდან. (თუმცა აქვე აღნიშნავს საჭიროებს ის, რომ აღნიშნული დაფინანსება საჭიროებს გაზრდას, რათა პრაქტიკული წილი კიდევ უფრო მაღალეფექტურობით განხორციელდეს და გაიზარდოს მისი მასშტაბებიც) სტუდენტთა მიმართ მსგავსი მხადაჭერის გამოცხადება ამრავალფეროვნებს სტუდენტის პრაქტიკულ უნარებს, ავლენს მათ მეტად პროსამეცნიერო, აკადემიურ პოტენციალს და რა თქმა უნდა, ეხმარება რელევანტურ პოზიციასზე დასაქმებაშიც. ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანი გახლავთ უნივერსიტეტის ისეთი პროექტი, როგორცაა უნივერსიტეტის მიზნობრივი გრანტი, რომელიც გაიცემა პროფესორისა და სტუდენტებისგან დაკომპლექტებული ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საკვლევ პროექტზე. სტუდენტური სერვისების კუთხით მუშაობს აგრეთვე კარიერული ზრდისა და განვითარების ცენტრი, რომელშიც უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ინფორმაციით 3 პერსონაა დასაქმებული, თუმცა ამას გარდა მათ ჰყავთ თითო წარმომადგენელი ფაკულტეტზე. ერთიანად კი ეს სისტემა უზრუნველყოფს დასაქმების ფორუმების ორგანიზებას, შეხვედრების ჩატარებას და დამსაქმებლებთან ურთიერთობას. პერიოდულად - ვაკანსიების მიწოდებას სტუდენტებისთვის. დასაქმების ფორუმები ტარდება ყოველსემესტრულად. პანდემიურ სიტუაციამდე კი ამ ყველაფერს ჰქონდა არადისტანციური ხასიათი.

სტუდენტური სასწავლო პრაქტიკის და სტაჟირების კუთხით უნივერსიტეტს ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი აქვს გაფორმებული რეგიონალური განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტროსთან, ქალაქ თბილისის მერიასთან, ურთიერთგაგების მემორანდუმი - ა(ა)იპ - საერთაშორისო ასოციაცია კვიტას გეორგიკასთან.

სტუდენტების და პროფესორ-მასწავლებლების განვითარების ხელშეწყობის, ცოდნის პრაქტიკული რეალიზაციის და პრაქტიკის კომპონენტის განვითარების კუთხით უნივერსიტეტს ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი აქვს გაფორმებული ა(ა)იპ - ილია ჭავჭავაძის სახელობის ევროპული კვლევებისა და სამოქალაქო განათლების ცენტრთან, შპს „სოციალმარკთან“, ა(ა)იპ - თბილისის ფსიქოთერაპიის ინსტიტუტთან, ა(ა)იპ მედიის და კომუნიკაციის საგანმანათლებლო და კვლევით ცენტრთან

უნივერსიტეტს თანამშრომლობის მემორანდუმი აქვს გაფორმებული შემდეგ საერთაშორისო უსდ-ებთან:

- Maria Curie-Skłodowska University

- University of Helsinki
- The University of Paris 8
- The University of Warsaw
- ისტუს-ლიბიგის სახელობის უნივერსიტეტი (გერმანია)
- Tallinn University

უნივერსიტეტი აქტიურ კოლაბორაციაშია 50 ქვეყნის 202 უსდ-სთან

თანამედროვე სივრცეში განსაკუთრებით კი პანდემიური დღის წესრიგით საკვანძოდ მნიშვნელოვანია გამართული ელექტრონული სისტემების არსებობა. სტუდენტების ძალიან დიდი ნაწილი აღნიშნავს, რომ უნივერსიტეტი მარტივად და ეფექტურად ადაპტირდა პანდემიის პირობებზე და ონლაინ სივრცეზე. მათ ძალიან მოსწონთ lms და e-learning სისტემები. აღსანიშნავია, რომ ამ კუთხით მაქსიმალურად არის დაცული სტუდენტების ინფორმაციული უზრუნველყოფის პრინციპი და პროცესებიც გამარტივებულია. სტუდენტებს ყველა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია მიეწოდებათ პროაქტიულად. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ დისტანციური სერვისების ასევე საკმაოდ პრაქტიკული და აპრობირებული იყო პანდემიურ დღის წესრიგამდეც. მატერიალური ბაზის დათვალიერებისასაც კარგად გამოჩნდა, რომ დისტანციური სერვისები საკმაოდ პრაქტიკული და ინფორმაციულია. სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა სასწავლო მასალები ელექტრონულად კვირების მიხედვით ნახონ და აითვისონ. აგრეთვე გამოჩნდა, რომ ელექტრონიზირებულია უკუკავშირის სისტემა და ნაშრომებზე ლექტორების კომენტარების დეტალური ასახვა ხორციელდება. აღნიშნული სისტემები ასევე ამარტივებს დოკუმენტწარმოების პრაქტიკასაც და სტუდენტებს საკმაოდ იოლად შეუძლიათ საჭირო ცნობების მიღება.

ინფორმაციულად დატვირთულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი (<https://www.tsu.ge>) ვებ-გვერდზე განთავსებულია ინფორმაციები საჭირო სტუდენტურ სერვისებთან მიმართებით.

საუნივერსიტეტო მხარდაჭერითი ღონისძიებების კუთხით ასევე იკვეთება საერთო საცხოვრებელი. ინტერვიუს ფარგლებში გავესაუბრეთ სტუდენტს, რომელიც უმაღლეს სარგებლობს ამ სერვისით და მან გამოხატა კმაყოფილება, რამეთუ მისი აღნიშვნით, თსუ-ს საერთო საცხოვრებელი მინიმალურ ფასად უზრუნველყოფს საკმაოდ კარგ პირობებს.

იკვეთება, რომ უნივერსიტეტი ასევე მხარს უჭერს სპორტულ ცხოვრებას. ჰყავთ კონკრეტული სპორტული გუნდები. აგრეთვე, არსებობს თვითმმართველობა, რომელიც კომიტეტური სისტემითაა დაყოფილი. სტუდენტები მონაწილეობას იღებენ თვითმმართველობის არჩევნებშიც.

წახალისების ერთ-ერთი მექანიზმია სტიპენდია. სტიპენდიის მოპოვებისთვის არსებობს შემდეგი კომპონენტები შემდეგი პროცენტული განაწილებით:

80% - ქულები, 10% - სტუდენტური კონკურსები, 10% - სტატიები

უნივერსიტეტის სტუდენტებს წვდომა აქვთ საბიბლიოთეკო ბაზებთან.

უნივერსიტეტში ასევე ყურადღება ექცევა ინტერნაციონალიზაციას და იგი იკვეთება სტუდენტური მხარდაჭერითი ღონისძიებების კუთხითაც. კერძოდ, მოქმედებს საერთაშორისო მობილობის პროგრამა (erasmus+). პროგრამაში მონაწილეობის მისაღებად საჭიროა ინგლისურის მინიმუმ B2 დონე. აგრეთვე, იქმნება შიდა კომისია, რომელიც ახორციელებს შერჩევის პროცესს. სტუდენტებს საკონსულტაციო საათების პირობებში აქვთ საშუალება ასევე მიიღონ დეტალური ინფორმაცია პროგრამის შესახებ. მნიშვნელოვანი იყო გაცვლითი პროგრამის გამოცდილება პანდემიის პერიოდში. კონკრეტული სტუდენტის გამოცდილებით, მისი მობილობის პერიოდი ზუსტად პანდემიის პირველ ტალღას დაემთხვა, ამ რთული ვითარების პერიოდში კი უნივერსიტეტმა მაქსიმალური მხარდაჭერა გაუწია ამ სტუდენტს მისი საბოლოოდ ტრანსპორტირების ეტაპამდე.

პოზიტიურად შეფასების ღირსია არსებული აპელაციის მექანიზმი. აღსანიშნავია, რომ მოქმედებს ქულათა აპელაციის ორდონიანი მექანიზმი. პირველი ეტაპია აპელაცია კონკრეტული საგნის ლექტორთან, ხოლო საჩივრის დაუკმაყოფილებლობის შემთხვევაში - სააპელაციო

კომიტეტთან. კომიტეტში არ შედის ის ლექტორი, რომელმაც განახორციელა თავდაპირველი შეფასება. აღნიშნული ზრდის შეფასების გამჭვირვალობის და სანდოობის მომენტს.

მნიშვნელოვანია, რომ ხარისხის სამსახური ზრუნავს სტუდენტთა უკუკავშირის მექანიზმსა და მათ აქტიურ ჩართულობაზე ხარისხის მართვაში. კერძოდ, უნივერსიტეტში არსებობს სტუდენტთა გამოკითხვა კმაყოფილების კვლევის სახით Ims პლატფორმაზე. ხარისხის სამსახურის ინფორმაციით, უკუკავშირის კვლევა მოიცავს ძირითადად სტუდენტების 10%-ს. აღნიშნული რიცხვი ოდნავ დაბალი მაჩვენებელია, თუმცა ადმინისტრაციამ ეს განმარტა იმით, რომ სტუდენტების ჩართულობის მაჩვენებელი ასეთ კვლევებში იყო საკმაოდ დაბალი და სტუდენტთა დიდი ნაწილი უკმაყოფილებასაც კი გამოთქვამდა ამ კვლევების შესაძლო სავალდებულოობასთან მიმართებით, შესაბამისად ადმინისტრაციამ გაითვალისწინა სტუდენტების აზრი და კვლევა დავიდა 10%-იან მოცვის ნიშნულზე.

სტუდენტების შიდა ხარისხობრივ და შეფასებით პროცესებში ჩართულობის უზრუნველყოფის კიდევ ერთი მექანიზმია „სტუდენტის საათი“, სადაც ადმინისტრაცია სტუდენტებთან ერთად განიხილავს უნივერსიტეტის შიდა შეფასებით მექანიზმებს. აღსანიშნავია, რომ უნივერსიტეტი თანამშრომლობს შოტლანდიურ ორგანიზაცია „სპარქსთან“, რომელიც ატრენინგებს სტუდენტებს ხარისხის მართვაში ჩართულობის კუთხით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თვითშეფასების ანგარიში (დანართი 19);
- ადმინისტრაციის წარმომადგენლებთან, აკადემიურ პერსონალთან, სტუდენტებთან, კურსდამთავრებულებთან და დამსაქმებლებთან ინტერვიუ;
- უსდ-ის მიერ ჩატარებული სტუდენტთა/კურსდამთავრებულთა /დამსაქმებელთა/პერსონალის გამოკითხვის ფორმები, გამოკითხვის შედეგები და მათი გამოყენება (დანართი 17);
- შესაბამისი ხელშეკრულებები/მემორანდუმები ეკონომიკურ აგენტებთან და პრაქტიკის ობიექტებთან (დანართი 11);
- უსდ-ს ვებ-გვერდი <https://www.tsu.ge>

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია, გაიზარდოს პრაქტიკული კომპონენტის დაფინანსების წილი, რათა პრაქტიკები კიდევ უფრო მაღალეფექტურობით განხორციელდეს და გაიზარდოს მისი მასშტაბებიც.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- სტუდენტების შიდა ხარისხობრივ და შეფასებით პროცესებში ჩართულობის უზრუნველყოფის კიდევ ერთი მექანიზმია „სტუდენტის საათი“, სადაც ადმინისტრაცია სტუდენტებთან ერთად განიხილავს უნივერსიტეტის შიდა შეფასებით მომენტებს და მექანიზმებს.

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-

შეფასება

ო გოთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

3.2 მაგისტრანტთა და დოქტორანტთა ხელმძღვანელობა

მაგისტრანტებსა და დოქტორანტებს ჰყავთ კვალიფიციური ხელმძღვანელი.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სტუდენტებს ნაშრომზე მუშაობისას ჰყავთ კვალიფიციური ხელმძღვანელი, რომელსაც აქვს რელევანტური სამეცნიერო-კვლევითი გამოცდილება. პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია მაგისტრანტებთან კონსულტაციის საათები, რაც ასახულია აკადემიური პერსონალის დატვირთვაში. სტუდენტებს აქვთ სრული შესაძლებლობა თავად აირჩიონ ხელმძღვანელი სამაგისტრო ნაშრომზე მუშაობისას და მათთვის ცნობილია ყველა ის წესი, რაც საჭიროა ნაშრომის წარმოდგენისა და დაცვისთვის. ასევე არსებობს ნაშრომის წინასწარი დაცვის პრაქტიკა და წინასწარი ფილტრები საბოლოო ნაშრომის წარმოდგენამდე. შესაბამისად, საბოლოო ნაშრომს აქვს შესაძლებლობა გაიაროს ვრცელი წინასწარი დამუშავება, რაც ზრდის მისი ხარისხობრივი გამართულობის კოეფიციენტს. ინტერვიუს დროსაც გამოიკვეთა სტუდენტთა მიერ ამ მიდგომის საჭიროება და ეფექტურობა. მნიშვნელოვანია ითქვას, რომ არსებობს თანახელმძღვანლის პრაქტიკაც და საერთაშორისო თანახელმძღვანლის გამოცდილებაც. სტუდენტებს ეტყობოდათ კმაყოფილების მაღალი დონე სამაგისტრო საფეხურზე აკადემიური პერსონალის მიერ მათ მიმართ გამოხატული ყურადღებისა და მხარდაჭერითი მიდგომებისდა გამო.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თვითშეფასების ანგარიში (დანართი 19);
- ადმინისტრაციის წარმომადგენლებთან, აკადემიურ პერსონალთან, სტუდენტებთან, კურსდამთავრებულებთან ინტერვიუ;
- სამაგისტრო ნაშრომის დაცვის წესი (დანართი 15);
- ბოლო 5 წლის განმავლობაში დაცული სამაგისტრო ნაშრომების სია https://old.tsu.ge/ge/faculties/social/study_proc/maprograms/rnyswvab833aduuv4/djyqdrhoje7rquee// (დანართი 7);
- აკადემიური, მოწვეული და სამეცნიერო პერსონალის კვალიფიკაციის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (დანართი 3).

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უნდა-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-

შეფასება

○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	✓			

4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა

ადამიანური, მატერიალური, საინფორმაციო და ფინანსური რესურსები უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრად, სტაბილურ, ეფექტიან და ეფექტურ ფუნქციონირებას და განსაზღვრული მიზნების მიღწევას.

4.1 ადამიანური რესურსი

- პროგრამას ახორციელებენ შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც აქვთ პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია;
- პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობა და დატვირთვა უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის წარმართვას და ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო საქმიანობისა და სხვა მათზე დაკისრებული ფუნქციების ჯეროვან შესრულებას. აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს შორის ბალანსი უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრადობას;
- პროგრამის ხელმძღვანელს გააჩნია პროგრამის შემუშავებისათვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება და უშუალოდაა ჩართული პროგრამის განხორციელებაში;
- პროგრამის სტუდენტები, უსდ-ის მიერ უზრუნველყოფილები არიან სათანადო რაოდენობისა და შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალით.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის სამაგისტრო პროგრამის განხორციელებაში ჩართულია 10 აკადემიური პერსონალი (მათ შორის 3 პროფესორი, 6 ასოცირებული პროფესორი და 1 ასისტენტ-პროფესორი) და 6 მოწვეული პედაგოგი.

თსუ-ში მოქმედებს აკადემიური პერსონალის აფილირების წესი და პირობები, რომლის მიზანია ერთის მხრივ უნივერსიტეტის შიდასამართლებრივი აქტებისა და ამ აქტებით რეგულირებული სამართლებრივი ურთიერთობების საკანონმდებლო მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა; ხოლო მეორეს მხრივ უნივერსიტეტსა და უნივერსიტეტის აკადემიურ პერსონალს შორის ისეთი ურთიერთსასარგებლო შრომითსამართლებრივი ურთიერთობების ჩამოყალიბება, რომელიც ერთის მხრივ აკადემიურ პერსონალს მისცემს საშუალებას თავისი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო საქმიანობა აწარმოოს უნივერსიტეტის სახელით და მეორეს მხრივ უნივერსიტეტს მისცემს საშუალებას მაქსიმალურად და შესაძლებლობის ფარგლებში შეუზღუდავად შეუწყოს ხელი აკადემიურ პერსონალს თავისი შესაძლებლობების სრული რეალიზებისათვის. სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის სამაგისტრო პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პროფესორები აფილირებული არიან თსუ-სთან, რაც უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრადობას.

პროგრამის განხორციელებაში ძირითადად ჩართულია შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე აკადემიური პერსონალი, რაც დასტურდება ინტერვიუებით და წარმოდგენილი დოკუმენტაციით. პროგრამის განმახორციელებელი პერსონალი პროგრამაში ჩართულები არიან კანონმდებლობისა და თსუ-ს შიდა რეგულაციების შესაბამისად. ისინი ფლობენ სწავლის შედეგების მიღწევისათვის აუცილებელ კომპეტენციებს, რაც განისაზღვრება ბოლო 5 წლის განმავლობაში მათი აკადემიური/სამეცნიერო აქტივობით.

სამეცნიერო პერსონალის (როგორც აკადემიური, ისე მოწვეული), მნიშვნელოვანი ნაწილს სტაჟირება გავლილი აქვს საზღვარგარეთ, მათ შორის 5 პროფესორს - ფულბრაიტის პროგრამის ფარგლებში; ლექტორებს შორის ერთი არის საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოქმედი აკადემიკოსი; მიმართულების თითქმის ყველა პროფესორი ყოველწილიურად მონაწილეობს საზღვარგარეთ გამართულ საერთაშორისო კონფერენციებში.

სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პერსონალის შეფასების წესი განსაზღვრულია აკადემიური საბჭოს დადგენილებით.

აკადემიური პერსონალის პედაგოგიური დატვირთვა დამყარებულია თსუ-ს მიერ შემუშავებული შიდა რეგულაციების შესაბამისად. თსუ-ში ასევე მოქმედებს საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების განსახორციელებლად მოწვეული

პერსონალის შერჩევის წესი.

აკრედიტაციის ვიზიტის დროს განხორციელებული ინტერვიუებიდან იკვეთება, რომ პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პერსონალი, სწავლების გარდა, ჩართულია სტუდენტების კონსულტირების პროცესში და პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილ სხვადასხვა ღონისძიებებში.

დოკუმენტებიდან და აკრედიტაციის ვიზიტის დროს განხორციელებული ინტერვიუებიდან ასევე იკვეთება, რომ პროგრამის ხელმძღვანელს გააჩნია პროგრამის განხორციელებისთვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება. ხელმძღვანელობს სამაგისტრო პროგრამებს, არის ფულბრაიტის სტიპენდიანტი. აქტიურად მონაწილეობს საერთაშორისო კონფერენციებში და გამოქვეყნებული აქვს მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი.

პროგრამაში მონაწილე სტუდენტები უზრუნველყოფილი არიან შესაბამისი რაოდენობის ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ფაკულტეტის დებულება (დანართი 4, დანართი 15);
- სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის სამსახურში მიღებისა და კონკურსის ჩატარების ერთიანი წესი;
- სსიპ – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის (პროფესორი, ასოცირებული პროფესორი, ასისტენტ-პროფესორი, ასისტენტი) აფილირების წესისა და პირობების დამტკიცების შესახებ. დადგენილება N: 113/2018. 30/04/2018;
- თსუ-ს აკადემიური საბჭოს დადგენილება №81/2018, 26 თებერვალი, სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პერსონალის შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ: <https://www.tsu.ge/ka/legalakad/15994> ;
- პროგრამის აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობის განსაზღვრის მეთოდოლოგია (დანართი 6);
- აკადემიური/სამეცნიერო პერსონალის პირადი საქმეები და ხელშეკრულებები (დანართი 3).
- აკადემიური/სამეცნიერო/მოწვეული პერსონალის რაოდენობა პროგრამაზე ჩარიცხული სტუდენტების რაოდენობასთან მიმართებით (თვითშეფასების რაოდენობრივი მაჩვენებელი);
- აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალის თანაფარდობა მოწვეულ პერსონალთან მიმართებით (თვითშეფასების რაოდენობრივი მაჩვენებელი);
- აკადემიური/სამეცნიერო/ მოწვეული პერსონალის დენადობის მაჩვენებელი (თვითშეფასების რაოდენობრივი მაჩვენებელი);
- პროგრამის ხელმძღვანელის ფუნქციები და პირადი საქმე (დანართი 4, დანართი 3);
- ფაკულტეტის სამეცნიერო მუშაობის ანგარიში (დანართი 16);
- პერსონალის განვითარების ღონისძიებები (დანართი 16).

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის

შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

შეფასება

o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.2 აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარება

- დაწესებულება რეგულარულად აწარმოებს პროგრამაში ჩართული აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის შეფასებასა და შედეგების ანალიზს;
- უსდ ზრუნავს აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიულ განვითარებაზე, ასევე ხელს უწყობს მათ მიერ სამეცნიერო/კვლევითი საქმიანობის განხორციელებას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე მოქმედებს აკადემიური და მოწვეული პერსონალის შეფასების მექანიზმი შესაბამისი კითხვარების მეშვეობით.

ყოველი სემესტრის დასრულების შემდეგ სტუდენტთა გამოკითხვების გზით ხორციელდება სტუდენტთა კმაყოფილების დონის შეფასება, სადაც განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა სწავლებისა და შეფასების სისტემის საკითხებს. ამასთან, უნივერსიტეტისა და ფაკულტეტის სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურები ყოველწლიურად აანალიზებენ პერსონალის აქტივობას საგრანტო კონკურსებში და აფასებენ სამეცნიერო პროდუქტიულობას.

პერსონალის პროფესიულ განვითარებაზე ზრუნვას მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს თსუ სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაში. აკადემიური პერსონალი, პროფესიონალიზმის ამაღლების მიზნით, მონაწილეობს მსოფლიოს მაღალრეიტინგული უნივერსიტეტების გაცვლით პროექტებში, რომლის ფარგლებშიც ატარებენ საჯარო ლექციებს და ახორციელებენ სამეცნიერო კვლევით საქმიანობას უცხოელ კოლეგებთან ერთად. 2017 წლის 8 დეკემბრიდან ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს წვდომა აქვს Clarivate Analytics პროდუქტზე – “Web of Science (WoS)”. აღნიშნულ პლატფორმაზე წვდომა შესაძლებელია თსუ-ს ქსელში ჩართული ნებისმიერი კომპიუტერიდან. “Web of Science” პლატფორმის გარდა, წვდომა ჩართულია Journal Citation Report-ზე, საიდანაც შესაძლებელია იმპაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალების ჩამონათვალის ნახვა.

სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი ახორციელებს აკადემიური და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარებისთვის რიგ აქტივობებს. პედაგოგებისთვის

შექმნილია ელექტრონული სწავლების სახელმძღვანელო, ასევე მომზადებულია ონლაინ სასწავლო პლატფორმების (LMS, ZOOM, Moodle) ოპერირებისა და მართვის ტექსტური და ვიდეო-ტუტორიალთა სერია, რაც ხელს უწყობს პედაგოგებს სასწავლო პროცესის დროულ და ეფექტურ განხორციელებაში. ამასთან, ფაკულტეტზე მოქმედებს სახელმძღვანელოების კონკურსი, რაც გულისხმობს სასწავლო კურსებისთვის სახელმძღვანელოების შექმნას ან განახლებას. ასევე აღსანიშნავია, რომ ფაკულტეტზე არსებობს მიზნობრივი სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების დაფინანსების მექანიზმი, რაც გულისხმობს პროექტის განხორციელებას აკადემიური, მოწვეული და აქტიური სტატუსის მქონე სტუდენტების ჩართულობით. ფაკულტეტის ორგანიზებით იმართება ყოველწლიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „სივრცე, საზოგადოება, პოლიტიკა“.

ინტერვიუებიდან გამოიკვეთა, რომ თსუ-ს ადმინისტრაციის და ფაკულტეტის მიერ ფინანსდება აკადემიური პერსონალის სამეცნიერო მივლინებები უცხოეთში, რაც განაპირობებს პერსონალის პროფესიულ განვითარებას.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თსუ-ის სტრატეგიული განვითარების გეგმა (დანართი 18);
- თსუ-ს მიერ პერსონალის საქმიანობის შეფასებისა და კმაყოფილების კვლევისა და გამოკითხვის შედეგები (დანართი 17);
- აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის განვითარების მიზნით განხორციელებული ღონისძიებები (დანართი 16);
- ფაკულტეტის დებულება (დანართი 15);
- აკადემიური და მოწვეული პერსონალის რეზიუმეები (დანართი 3);
- საერთაშორისო ან/და სამეცნიერო/კვლევით პროექტებში კონფერენციებში, კვლევებსა და ღონისძიებებში პერსონალის ჩართულობის მაჩვენებელი (დანართი 18);
- თსუ სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის ყოველწლიური ანგარიშები: <https://bit.ly/3jqEsfZ> ;
- საერთაშორისო თანამშრომლობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (საერთაშორისო კვლევები, გამოქვეყნებული შრომები, საერთაშორისო მოხილობის მაჩვენებელი, გაცვლითი და/ან ერთობლივი პროგრამები, ორმხრივი შეთანხმებები, მემორანდუმები, და სხვა) (დანართი 11; დანართი 13; დანართი 18).

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

შეფასება

ო გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.3 მატერიალური რესურსი

პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საკმარისია საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად.

სტუდენტებისთვის ხელმისაწვდომია კომპიუტერული ლაბორატორიული ბაზა და შესაბამისი პროფესიული პროგრამები. ასევე სტუდენტებს შესაძლებლობა აქვთ გამოიყენონ სასწავლო აუდიტორიები და საფაკულტეტო მულტიმედია ცენტრი.

სტუდენტებისთვის სასწავლო მასალა ხელმისაწვდომია ბიბლიოთეკაში, სადაც განთავსებულია საგანმანათლებლო პროგრამის ყველა სასწავლო კურსისთვის არსებული სავალდებულო ლიტერატურა და სხვა სასწავლო მასალები. ამასთან, სასწავლო კურსის მასალები ასევე ატვირთულია e-learning.tsu.ge-ზე და Moodle-ის სასწავლო პლატფორმაზე.

უნივერსიტეტში არსებული ბიბლიოთეკა სტუდენტებს სათანადო მხარდაჭერას უწევს. ონლაინ ვიზიტის ფარგლებში ბიბლიოთეკის წარმომადგენელთან ინტერვიუებისას შემთხვევითი შერჩევის პროცესით გადამოწმდა რამოდენიმე სახელმძღვანელო. ბიბლიოთეკის ვებგვერდი არის იოლი მოსახმარი და ხელმისაწვდომია როგორც სტუდენტებისთვის, ისე პერსონალისთვის.

აღსანიშნავია, რომ თსუ-ს აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს, თანამშრომლებს და სტუდენტებს წვდომა აქვთ საინფორმაციო და საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზებზე. ინტერვიუებიდან გამოიკვეთა, რომ სტუდენტები ნაკლებად იყენებენ აღნიშნულ ბაზებს.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- არსებული ინფრასტრუქტურა;
- მატერიალური და ტექნიკური რესურსი (**დანართი 18**);
- საერთაშორისო ელექტრონულ საბიბლიოთეკო ბაზებზე წვდომა - <https://tsu.ge/ka/library/page/894> ;
- ელექტრონული სწავლების პლატფორმები - <https://e-learning.tsu.ge>; <https://lms.tsu.ge>;
- ელექტრონული კატალოგი/საბიბლიოთეკო ფონდი - <https://www.tsu.ge/ka/library>;
- მულტიმედია ცენტრი - <http://multimedia.tsu.edu.ge/>.

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- ლაბორატორიული ბაზის მეტად გაუმჯობესება, რუკების დასკანერებისა და მათი დიდ ფორმატში ბეჭდვის შესაძლებლობის შესაძლებლობა;
- სტუდენტების ცნობიერების ამაღლება არსებული საერთაშორისო სამეცნიერო ბაზების არსებობასთან დაკავშირებით.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

შეფასება

○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

არ არის შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

4.4 პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი და პროგრამის ფინანსური მდგრადობა

პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების გამოყოფა ეკონომიკურად მიღწევადია და შეესაბამება პროგრამის საჭიროებებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

- როგორც თვითშეფასების ანგარიშშია მოყვანილი სამაგისტრო პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხორციელდება სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან, რაც თავის მხრივ თსუ-ს ბიუჯეტის ნაწილს წარმოადგენს.
- ბიუჯეტში გამოყოფილია თანხები შრომის ანაზღაურებისთვის, სამეცნიერო-კვლევითი ხარჯები, წარმომადგენლობითი ხარჯები და სტუდენტური სწავლის დაფინანსების, გაცვლითი პროგრამების, პრაქტიკის, ექსპედიციის და სხვადასხვა კულტურულ სპორტული

<p>ღონისძიებების დაფინანსების ხარჯები.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • უსდ-ს ბიუჯეტი (დანართი 18); • პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი (დანართი 14); • ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საბჭოს 2020 წლის 7 დეკემბრის სხდომის ოქმი #8.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p>წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p>არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
<p>შეფასება</p> <p>o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <p>☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	✓			

5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები

სწავლების ხარისხის განვითარების მიზნით პროგრამა იყენებს შიდა და გარე ხარისხის სამსახურებს, პერიოდულ მონიტორინგსა და შეფასებას უწევს პროგრამას. აგროვებს და აანალიზებს რელევანტურ ინფორმაციას შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად და განსავითარებლად.

5.1 შიდა ხარისხის შეფასება
<p>პროგრამაში ჩართული პერსონალი თანამშრომლობს შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან/პერსონალთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში და იყენებს ხარისხის შეფასების შედეგებს პროგრამის გასაუმჯობესებლად.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნით, უნივერსიტეტში მიმდინარე სწავლა-სწავლების, კვლევის, უნივერსიტეტის მესამე მისიის - საზოგადოების განვითარებაში წვლილის შეტანისა) და ინსტიტუციური ეფექტიანობის შეფასება უწყვეტი პროცესია, რომელსაც ახორციელებს უნივერსიტეტის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულები.</p> <p>ხარისხის შიდა უზრუნველყოფის მიზანია უნივერსიტეტში საგანმანათლებლო საქმიანობის ხარისხის მუდმივი გაუმჯობესება ხარისხის კულტურის გაძლიერების მიზნით. რაც გულისხმობს უნივერსიტეტის საქმიანობაში ჩართული თითოეული პირის მიერ პასუხისმგებლობის აღებას მის მიერ განხორციელებული საქმიანობის ხარისხზე, ანგარიშვალდებულებას შიდა და გარე დაინტერესებულ მხარეებთან.</p> <p>შიდა დაინტერესებულ მხარეებთან ანგარიშვალდებულება გულისხმობს ხარისხის უზრუნველყოფის საქმიანობის გამჭვირვალეობასა და ანგარიშების მომზადებას; ხოლო გარე დაინტერესებულ მხარეებთან ანგარიშვალდებულება მოიცავს ხარისხის გარე უზრუნველყოფის მოთხოვნების დაკმაყოფილებას საგანმანათლებლო პროგრამებისა და უნივერსიტეტის თვითშეფასების ანგარიშის მომზადების და გარე უზრუნველყოფის პროცედურების გავლის გზით.</p> <p>ხარისხის შიდა უზრუნველყოფისას უნივერსიტეტი ითვალისწინებს უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცის ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტებსა და სახელმძღვანელო პრონციპებს (ESG 2015), რომელიც არის უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის საერთო ჩარჩო ევროპულ დონეზე.</p> <p>აღნიშნული სახელმძღვანელოს პრინციპების გათვალისწინება აუცილებელია ხარისხის გარე უზრუნველყოფის მექანიზმის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, რაც თავისთავად უზრუნველყოფს უნივერსიტეტის სტუდენტების განათლების აღიარებას და მათ მობილობას როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ, და ზრდის ადგილობრივი და საერთაშორისო საზოგადოების ნდობას უნივერსიტეტისადმი.</p> <p>ხარისხის შიდა უზრუნველყოფის კოორდინირება ხორციელდება უნივერსიტეტის ცენტრალური და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურების მიერ ადგილობრივ და უცხოურ უნივერსიტეტებთან მჭირდო თანამშრომლობით.</p>

უნივერსიტეტების გარდა, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური თანამშრომლობს უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპულ (ENQA), ევროპის უმაღლესი განათლების ინსტიტუტების (EURASHE), ევროპის სტუდენტთა (ESU), ევროპის უნივერსიტეტების ასოციაციებთან (EUA), აშშ აკრედიტაციის საბჭოსთან - ინჟინერიასა და ტექნოლოგიაში (ABET) და სხვა ორგანიზაციებთან.

ამ პროცესში უმნიშვნელოვანესია უნივერსიტეტის ავტონომიურობის, ინკლუზიისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპების დაცვა, აკადემიური თავისუფლებისა და მრავალფეროვნების პატივისცემის, საუკეთესო გამოცდილების ურთიერთგაზიარებისა და აქტუალური საკითხებისადმი კრიტიკული მიდგომის გათვალისწინება.

შიდა ხარისხის შეფასებისას მნიშვნელოვანი ამოცანებია: ა) უნივერსიტეტში სწავლებისა და კვლევის ხარისხის ამაღლების ხელშეწყობა; ბ) უნივერსიტეტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შეფასება; გ) რეკომენდაციების შემუშავება უნივერსიტეტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის სრულყოფის მიზნით; დ) ავტორიზაციისა და აკრედიტაციისთვის თვითშეფასების პროცესის ორგანიზება; ე) სწავლის, სწავლებისა და შეფასების თანამედროვე მეთოდების დანერგვის ხელშეწყობა; ვ) საერთაშორისო თანამშრომლობის და საერთო ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცეში უნივერსიტეტის ინტეგრაციის ხელშეწყობა.

ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური ა) ხელს უწყობს სწავლების ხარისხის მაღალი დონის უზრუნველყოფას სწავლის, სწავლებისა და შეფასების თანამედროვე მეთოდების დანერგვის გზით; უზრუნველყოფს ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის პროცესისათვის თვითშეფასების მომზადებას; ბ) იხილავს საგანმანათლებლო პროგრამებს და მათი ტექნიკური მონიტორინგისა და აკადემიური ექსპერტიზის შემდგომ უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან შეთანხმებით, ერთობლივი დადებითი დასკვნის შემთხვევაში, საგანმანათლებლო პროგრამა განსახილველად გადაეცემა ფაკულტეტის საბჭოს; გ) ახორციელებს საგანმანათლებლო პროგრამების სისტემატურ მონიტორინგს. მიღებულ შედეგებს წარუდგენს ფაკულტეტის საბჭოს პროგრამების შემდგომი დახვეწის მიზნით. მონაწილეობს აკადემიური პერსონალის აკადემიური და სამეცნიერო საქმიანობის შეფასების პროცესში; დ) ახორციელებს ფაკულტეტის საგანმანათლებლო პროგრამების კურსდამთავრებულებთან კომუნიკაციას, რომელიც გულისხმობს ფაკულტეტის საგანმანათლებლო პროგრამების განვითარებაში მათ მონაწილეობას და სხვა.

უნივერსიტეტში შემუშავებულია საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურა; სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შეფასების წესი; აკადემიური პერსონალის (პროფესორი, ასოცირებული პროფესორი, ასისტენტ-პროფესორი, ასისტენტი) აფილირების წესი და პირობები/შეთანხმება აფილირების შესახებ; საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები; სილაბუსის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები; სტუდენტთა, კურსდამთავრებულთა, დამსაქმებელთა და პერსონალის გამოკითხვის ფორმები. რაც დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციით, ადმინისტრაციასთან, ხარისხის სამსახურების, პროგრამის თვითშეფასების ჯგუფის, პროგრამის ხელმძღვანელთან გასაუბრებით.

წარმოდგენილი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურაში ჩართულნი არიან არა მხოლოდ აკადემიური პერსონალი და ხარისხის სამსახურის თანამშრომლები, არამედ სხვა ადმინისტრაციული/დამხმარე პერსონალი, სტუდენტები, კურსდამთავრებულები და დამსაქმებლები.

აღსანიშნავია ისიც, რომ პროგრამის აკადემიური პერსონალი აქტიურად თანამშრომლობს ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან, იღებს მისგან რეკომენდაციებს, რაც, თავის მხრივ, ეყრდნობა, ერთი მხრივ, პროგრამის პერიოდული მონიტორინგისა და შეფასების შედეგებს, ხოლო, მეორე მხრივ, სტუდენტთა მიმდინარე გამოკითხვებს, რასაც, უნივერსიტეტის ხარისხის სამსახური ყოველსემესტრულად ახორციელებს.

აღსანიშნავია, რომ, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური ცდილობს მისი რეკომენდაციები და მხარდაჭერი ღონისძიებები ფოკუსირებული იყოს თვითშეფასების ან/და მონიტორინგის პროცესში გამოვლენილ სუსტ მხარეებზე, რაც, პროგრამას ეხმარება ხარისხის განვითარებაში.

ამდენად, შიდა ხარისხის მექანიზმი დაგეგმვის, განხორციელების, შეფასებისა და განვითარების ურთიერთდაკავშირებული კომპონენტებისგან შემდგარ ციკლს გულისხმობს, რის საბოლოო მიზანიც კონკრეტული საგანმანათლებლო პროგრამების ხარისხის გაუმჯობესება და ზოგადად, ხარისხის კულტურის ამაღლებაა.

2018 წლიდან უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურს შემუშავებული აქვს შიდა კოლეჯური შეფასების მეთოდოლოგია, რომლის თანახმადაც შიდა შეფასების სამიზნე ხდება საგანმანათლებლო პროგრამა .

შიდა ხარისხის სისტემური კვლევების/შეფასებების მეშვეობით ხდება პროგრამის (სწავლასწავლების), კვლევის, სერვისების, რესურსების შეფასება განსაზღვრული პერიოდულობით.

სისტემური კვლევები იძლევა მონაცემების შეგროვების, დინამიკაზე დაკვირვებისა და განვითარების ტენდენციების განსაზღვრის შესაძლებლობას.

შიდა ხარისხის კვლევების/შეფასებების მიზნებისთვის გამოიყენება, როგორც თვისებრივი, ასევე რაოდენობრივი მეთოდები.

შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემით გათვალისწინებული კვლევის შედეგები გამოიყენება შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულებისა და სამსახურების მიერ საკუთარი საქმიანობის სხვადასხვა ასპექტებისა და სერვისების დახვეწისა და გაუმჯობესების მიზნებისთვის. რაც დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციით, ადმინისტრაციის, ხარისხის სასახურის, წარმომადგენლებთან, პროგრამის ხელმძღვანელთან გასაუბრებებით.

პროგრამის შეფასების პროცესში მონაწილეობას იღებს საგანმანათლებლო პროგრამების განმანხორციელებელი აკადემიური და მოწვეული პერსონალი, სტუდენტები და კურსდამთავრებული, ფაკულტეტის ადმინისტრაცია და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური. შემფასებელთა შორისაა უნივერსიტეტში დასაქმებული სსიპ-განათლების ხარისხის განვითარების ცენტრის აკრედიტაციის ექსპერტები, ფაკულტეტებისა და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენლები, სტუდენტები, კურსდამთავრებულები და არც თუ იშვიათად დამსაქმებლებიც კი. შერჩეული ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნის დაწერამდე ჯგუფი დეტალურად იმეორებს საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის პროცესის პრაქტიკულად ყველა მნიშვნელოვან საფეხურს.

ექსპერტთა დასკვნა ეგზავნება ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურს და ეს უკანასკნელი ამზადებს საგანმანათლებლო პროგრამის ზოგად რეკომენდაციებს და აზიარებს პროგრამის განმანხორციელებლებთან, რომლებიც ეტაპობრივად ახორციელებენ ცვლილებებს.

ამდენად, საგანმანათლებლო პროგრამა იყენებს ხარისხის შეფასების შიდა მექანიზმებს, იგი ეფუძნება ხარისხის დაგეგმვის, შეფასების, მონიტორინგის და გაუმჯობესების შესაბამისი პრინციპების უზრუნველყოფის შიდა მექანიზმებს.

წარმოდგენილი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა შემუშავდა დაინტერესებული მხარეების (დამსაქმებლების, სტუდენტების, პროფესორების) მაღალი ჩართულობით, პროგრამის განხორციელებისა და განვითარებისათვის საჭირო მიმდინარე პროცესების ანალიზისა და მასზე მორგებული მაღალკვალიფიციური სპეციალისტის მომზადებისათვის აუცილებელი თეორიული და პრაქტიკული ცოდნისა და უნარების ჩამოყალიბებით.

სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ხარისხის ამაღლების მიზნით, შემუშავდა და განისაზღვრა სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის სავალდებულო მოთხოვნები, დადგინდა შეფასების შედეგების ანალიზისა და წახალისების მექანიზმები.

შეხვედრებისას ინტერვიუებში იკვეთება, რომ სამაგისტრო - საგანმანათლებლო პროგრამის აკადემიური და მოწვეული პირები იცნობენ ამ მექანიზმებს და მათ გამოიყენებს

ეფექტურად მიიჩნევენ პროგრამისა და თვითგანვითარებისათვის.

შიდა ხარისხის მექანიზმებით გამოვლენილი ხარვეზების განხილვა აქტიურად მიმდინარეობს თვითშეფასების სამუშაო ჯგუფის მიერ, ასევე ფაკულტეტის საბჭოს სხდომებზე, მუშავდება რეკომენდაციები, რომლის საფუძველზეც ხორციელდება შესაბამისი ცვლილებები.

პერსონალის შეფასების შედეგები გათვალისწინებულია პროგრამის განვითარების პროცესში, რაც ზრდის პროფესორ-მასწავლებელთა პასუხისმგებლობას და ხელს უწყობს სასწავლო პროცესის ხარისხის ამაღლებას.

პროგრამების შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების წესი უზრუნველყოფს პროგრამის შემუშავების პროცესში ყველა დაინტერესებული მხარის (აკადემიური პერსონალი, სტუდენტი, კურსდამთავრებული, დამსაქმებელი) მონაწილეობას, პროგრამის განხორციელების უწყვეტ მონიტორინგს და მუდმივ განვითარებას.

რეკრუდიტაციისათვის საგანმანათლებლო პროგრამისა და თვითშეფასების ანგარიშის მომზადებაში სამუშაო ჯგუფთან ერთად ჩართულნი იყვნენ დაინტერესებული მხარეები (დამსაქმებლები, სტუდენტები, პროფესორები) .

პროგრამის განმახორციელებელმა პროფესორ-მასწავლებლებმა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენლებთან ერთად იმუშავეს გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოფხვრაზე, რაც დასტურდება სამუშაო ჯგუფთან გასუბრებით.

მათი თქმით, გადაიხედა სასწავლო კურსის სწავლის შედეგებსა და მათი მიღწევის აქტივობებს შორის კავშირი, შეფასების კრიტერიუმებში დარგობრივი სპეციფიკის გათვალისწინების შედეგად, მოდიფიცირდა კურსების თემატიკა, სწავლებისა და შეფასების მეთოდები.

აღსანიშნავია, რომ ხარისხის შიდა შეფასების მიზნით გამოიყენება აკადემიური და მოწვეული პერსონალის გამოკითხვის ელექტრონული სისტემა; ის მოიცავს პედაგოგიური და სამეცნიერო საქმიანობის კომპონენტებს და ასახავს კვლევისა და შემოქმედებითი საქმიანობის, სწავლებისა და აკადემიური ჩართულობის მიმართულებებს. რაც დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციითა და ინტერვიუების შედეგებით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის დებულება - https://tsu.ge/assets/media/files/46/1132017_d1.pdf (<https://bit.ly/3AKERiW>) უკანასკნელი ნახვა 14.08.2021
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დებულება **(დანართი 15)**;
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო და კვლევითი კომპონენტის სწავლის შედეგებთან პერსონალის კვალიფიკაციის შესაბამისობის დადგენის ფორმების დამტკიცების შესახებ **(დანართი 17)**,
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პერსონალის შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ **(დანართი 17)**,
- საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურა **(დანართი 8)**;
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შეფასების წესი **(დანართი 17)**;
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის (პროფესორი, ასოცირებული პროფესორი, ასისტენტ- პროფესორი, ასისტენტი) აფილირების წესი და პირობები/შეთანხმება აფილირების შესახებ **(დანართი 17)**;
- საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები **(დანართი 17)**;
- სილაბუსის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები **(დანართი 17)**;
- დამსაქმებელთა და პერსონალის გამოკითხვის კითხვარის ფორმები **(დანართი 17)**;
- სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა გამოკითხვის შედეგები **(დანართი 17)**.
- ინტერვიუს შედეგები

<p>რეკომენდაციები:</p> <p>წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p>არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
<p>შეფასება</p> <p>○ გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

<p>5.2 გარე ხარისხის შეფასება</p>
<p>პროგრამა რეგულარულად იყენებს გარე ხარისხის შეფასების შედეგებს.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>ხარისხის გარე უზრუნველყოფა გულისხმობს უნივერსიტეტში მიმდინარე სწავლა-სწავლების, კვლევის, უნივერსიტეტის მესამე მისიის (საზოგადოების განვითარებაში წვლილის შეტანა) და ინსტიტუციური ეფექტიანობის პერიოდულ შეფასებას და მისი გაუმჯობესების ხელშეწყობას ხარისხის უზრუნველყოფის სააგენტოს მიერ, რაც ასევე გულისხმობს უნივერსიტეტის საქმიანობის გამჭვირვალებას და ანგარიშვალდებულებას შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეების მიმართ.</p> <p>საქართველოში ხარისხის გარე უზრუნველყოფა ხორციელდება განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის (https://eqe.ge/ka) მიერ ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის მეშვეობით. ავტორიზაცია გულისხმობს უნივერსიტეტის ინსტიტუციურ, ხოლო აკრედიტაცია კი საგანმანათლებლო პროგრამების შეფასებას.</p> <p>საგანმანათლებლო სამაგისტრო პროგრამამ აკრედიტაცია გაიარა 2012 წლის 26 ივლისს (გადაწყვეტილება #265). დასკვნაში წარმოდგენილი ექსპერტთა მიერ გამოთქმული მოსაზრებები</p>

ეტაპობრივად განხორციელდა.

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა იყენებს გარე ხარისხის შეფასების ისეთ მექანიზმებს, როგორცაა: კურსდამთავრებულთა, დამსაქმებელთა, პროფესორ-მასწავლებელთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა გამოკითხვა, საგანმანათლებლო პროგრამების გარე ექსპერტიზა, განიხილავს მათ და მიღებულ რეკომენდაციებს იყენებს საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარების მიზნით.

გარე შეფასების მიზნით, წარმოდგენილი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა (მიზნები, სწავლის შედეგები და კატალოგი/სტრუქტურა) გადაეგზავნა დარგის ექსპერტს, პროფესორ კრისტოფ ვან ასშეს - ალბერტას უნივერსიტეტი, დედამიწისა და ატმოსფეროს მეცნიერებათა დეპარტამენტი (კანადა).

დასკვანში ექსპერტი მხარდაჭერას უცხადებს სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფიის პროგრამას მაგისტრატურის საფეხურზე და აღნიშნავს, რომ წარმოდგენილი სამაგისტრო პროგრამა არის მოტივაცია, რომ აქტიურად განვითარდეს შემდგომი კვლევითი თანამშრომლობა საერთაშორისო პარტნიორებთან.

აღსანიშნავია, რომ დასკვნას არ ახლავს არც რეკომენდაცია და არც რჩევა, რაც პროგრამის ძლიერი მხარეა.

ასევე პროგრამა გადაეგზავნა პოტენციურ დამსაქმებლებს, რომლებთანაც ჩატარდა ინტერვიუ/ფოკუს-ჯგუფი. მათი შეთავაზებები და წინადადებები ასახულია პროგრამის სტრუქტურაში.

მაგალითად, დამსაქმებლების რეკომენდაციით, კურსდამთავრებულის პრაქტიკული უნარების გაუმჯობესების კუთხით, პროგრამის კურსებში შეფასების კომპონენტში გაძლიერდა პრეზენტაციის უნარის შეფასება და სხვა.

ასევე გაძლიერდა საველე პრაქტიკის კურსი, რადგან პრაქტიკის პროცესში გამომუშავებული პრაქტიკული უნარები ძალზედ მნიშვნელოვანია. აღნიშნავს დამსაქმებელი ინტერვიუში.

აღნიშნული დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციით, პროგრამის ხელმძღვანელთან, თვითშეფასების ჯგუფთან, ხარისხის წარმომადგენლებთან, დამსაქმებლებთან ინტერვიუებით.

გარე შეფასების მექანიზმებს შორის ასევე გამოყენებულია კურსდამთავრებულების უკუკავშირი.

კურსდამთავრებულებთან საუბრისას გამოიკვეთა, რომ მათთან ხდებოდა კომუნიკაცია, და მათი უკუკავშირის შედეგად მიღებული ინფორმაცია ასევე აისახა პროგრამაში. რაც დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციითა და კურსდამთავრებულებთან გასაუბრებით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ავტორიზაციის გადაწყვეტილება (N53 27.08.2018) სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ავტორიზაციის შესახებ https://tsu.ge/assets/media/files/65/Quality_Assurance/abtorizaciis_gadawyvetileba_N53_27.08.2018.
- აკრედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება - <https://tsu.ge/assets/media/files/17/akreditacia/sazgeo%20MA.pdf>
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის დებულება https://tsu.ge/assets/media/files/46/1132017_d1.pdf უკანასკნელი ნახვა 14.08.2021
- სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დებულება (დანართი 18);
- დარგის ექსპერტის მიერ პროგრამის გარე კოლეგიალური შეფასება ;
- დამსაქმებლების ფოკუს-ჯგუფის და კურსდამთავრებულების გამოკითხვის ანგარიშები (დანართი 17.2);
- ინტერვიუს შედეგები.

<p>რეკომენდაციები:</p> <p>წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p>არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <ul style="list-style-type: none"> პროგრამის შეფასებაში ჩართულია საერთაშორისო ექსპერტი, წარმოდგენილ დასკვნაში არ არის რეკომენდაციები, რჩევები. ამასთან, პროგრამა შეფასებულია, „როგორც მოტივაცია, რომ აქტიურად განვითარდეს შემდგომი კვლევითი თანამშრომლობა საერთაშორისო პარტნიორებთან“.
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <ul style="list-style-type: none"> მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
<p>შეფასება</p> <p>o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

<p>5.3. პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება</p>
<p>პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად. თსუს სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელების შეფასებას ახდენს ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური; საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შეფასების პროცესში მონაწილეობას იღებენ: ა) სტუდენტები; ბ) პროგრამის განხორციელებაში მონაწილე აკადემიური პერსონალი; გ) პოტენციური დამსაქმებლები; დ) პროგრამის კურსდამთავრებულები და სხვა;</p>

საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შეფასების პროცესში სტუდენტთა მონაწილეობა ითვალისწინებს: ა) სტუდენტთა მიერ სასწავლო კურსების და/ან სასწავლო პროცესის შეფასების კითხვარის შევსებას როგორც ტრადიციული ფორმით, ასევე საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით; ბ) პროგრამის განხორციელებასთან დაკავშირებული კონცეპტუალური და ტექნიკური საკითხების განხილვაში მონაწილეობას; გ) ინტერვიუს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წევრებთან და სხვა.

პროგრამის განხორციელებაში მონაწილე აკადემიური პერსონალისა და მოწვეული პერსონალის მონაწილეობა შეფასების პროცესში ითვალისწინებს: ა) ინტერვიუს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წევრებთან; ბ) მონაწილეობას პროგრამის განხორციელებასთან დაკავშირებული კონცეპტუალური და ტექნიკური საკითხების განხილვის პროცესში და სხვა;

პოტენციური დამსაქმებლები შეაფასებენ პროგრამის მონაწილე სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების კვალიფიკაციას, შრომის ბაზრისთვის მათი მომზადების დონეს.

კერძოდ, ისინი აფასებენ სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა თეორიულ ცოდნას და პრაქტიკაში მისი გამოყენების უნარებს.

შეფასება ხორციელდება: ა) კითხვარების საშუალებით; ბ) ინტერვიუს გზით; გ) სტუდენტთა დახასიათებით;

პროგრამის კურსდამთავრებულები პროგრამას აფასებენ: ა) კითხვარების საშუალებით; ბ) ინტერვიუს გზით და სხვა. რაც დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციითა და გასაუბრებების შედეგებით.

პროგრამის განვითარების მიზნით მნიშვნელოვანია პროგრამის დადარება ევროპული უნივერსიტეტების კურიკულუმის დადარებასთან.

წარმოდგენილი პროგრამა თანხვედრაშია სოფიის უნივერსიტეტის (ბულგარეთი) გეოგრაფიის სპეციალობის პროგრამებისა და ტურიზმის მიმართულებით

https://www.uni-sofia.bg/index.php/eng/the_university/faculties/faculty_of_geology_and_geography/degree_programmes/bachelors_degree_programmes/faculty_of_geology_and_geography/geography/about_the_degree

აღსანიშნავია, პროგრამის განვითარების პროცესში მნიშვნელოვანია შოთა რუსთაველის ფონდის და სხვა საგრანტო პროგრამაში გამარჯვებული პროექტების ფარგლებში განხორციელებული კვლევის შედეგების ასახვა მაღალი სამეცნიერო სანდოობის მქონე საერთაშორისო პუბლიკაციებში, რაც წარმატებით ხორციელდება.

აღსანიშნავი, ისიც, რომ ადმინისტრაციის მხრიდან პროფესორ-მასწავლებლებისათვის კვლევის ხელშეწყობის მიზნით ხდება მაღალ სამეცნიერო სანდოობის მქონე საერთაშორისო ჟურნალებში პუბლიკაციების დაბეჭდვის წახალისება და ფულადი ჯილდოს გაცემა. რაც ძალზედ მნიშვნელოვანია.

აღნიშნული დასტურდება წარმოდგენილი დოკუმენტაციითა და გასაუბრების შედეგებით.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურა (დანართი 8);
- განხორციელებული შეფასების შედეგების ანალიზი (დანართი 17);
- სტუდენტთა, კურსდამთავრებულთა, დამსაქმებელთა და პერსონალის გამოკითხვის კითხვარის ფორმები (დანართი 17);
- სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა გამოკითხვის შედეგები (დანართი 17.2);
- შრომის ბაზრის კვლევა (დანართი 10);
- ინტერვიუების შედეგები.

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- ინსტიტუციური განვითარების კვლევითი საგრანტო პროგრამების არსებობა, რომლის პირობითობაზე განსაზღვრულია კვლევა
- ადმინისტრაციის მხრიდან პროფესორ-მასწავლებლებისათვის კვლევის ხელშეწყობის მიზნით მაღალ სამეცნიერო სანდოობის მქონე საერთაშორისო ჟურნალებში პუბლიკაციების დაბეჭდვის წახალისება და ფულადი ჯილდოს გაცემა.

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

შეფასება

o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	✓			

თანდართული დოკუმენტაცია (არსებობის შემთხვევაში)

სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საგანმანათლებლო პროგრამა „სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური გეოგრაფია“, მაგისტრატურა

დასკვნის გვერდების რაოდენობა: 46

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტები	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	✓			
2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა	✓			
3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	✓			
4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	✓			
5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	✓			

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის თავმჯდომარე

ნოდარ ფოფორაძე

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის წევრ(ებ)ი:

თათია დოლონაძე

შორენა წიკლაური

ირმა ქურდაძე

ვლადიმერ ბერაია

